

Q. F. F. Q. S.
DISSERTATIO HISTORICA
De

VRBE VLOA,

Cujus
PARTEM PRIOREM,

*Adprobante amplissima Facultate Philosophicâ
in regia ad ALIARDAM Universitate,*

PRÆSIDE
VIRO Cl.

M_{AG.} ALGOOTHO A. SCARIN,

Histor. & Phil. Civil. PROF. Reg. & Ord.

*Publicæ censure, qua par est modestia, sittit
JOHANNES JOH. SNELLMANN,*

Schole triv. Vloënsis Collega superior.

In Auditorio superiori & maximo, ad diem XXVI.
Martii, ANNI repar. salutis MDCCXXXVII,
Horis ante meridiem solitis.

ABOÆ, per JOH. KIÆMPE, Reg. Acad. Typogr.

S:æ R:æ M:tis
MAXIMÆ FIDEI VIRO
Illustrisimo
COMITI ac DOMINO,
**D.N. CAROLO
FRÖLICH,**
OSTROBOTNIAE vt & CAJANIAE provinciarum
GUBERNATORI,
MÆCENATI SUMMO.

IGNOSCAS audacie meæ, *Illusterrime COMES*, delicia præsidiumque BOTNIÆ nostræ, quod exile schediasma historicum hocce, ad celsa TLLA limina, ex fulgore *Illusterrimi NOMINIS* TLLI, splendorem Patriæ mihiique conciliaturus, cernuus pronusque deponere ausim: merito non meo, neque meorum aliquo, sed venice TLLA, *Illusterrime COMES*, gratia ac favore fatus, queis ante me aliorum, præcipue vero eorum, qui bonis titteris deediti sunt, emulationem & studium TLLI colendi inflammare voluiisti. Facit illa ad fovendam virtutem consecrata animi TLLI indele-

S:æ R:æ M:tis

MAGNÆ FIDEI VIRO,

Reverendissimo

PATRI ac DOMINO,

D_{N.} J O N Æ
FAHLENIO,

S. S. Theologiæ DOCTORI celeberrimo, inclitæ dioce-
seos Aboënsis EPISCOPO eminentissimo, Academiæ hu-
jus AURAIÆ PRO-CANCELLARIO magnificentissimo,
venerandi Consistorii Ecclesiastici PRÆSIDI gravissimo,
nec non scholarum per dioceſin EPHORO adcuratissimo,

MÆCENATI MAXIMO.

Facit insignis favor TUIS, Reverendissime EPISCOPE; facit gra-
tia ac benivolentia summa TUA, eademque, si dicere liceat, pa-
terna, quâ humillimum clientem TUIUM, nullo non tempore
complecti dignatus es, ut pietatem alto hoc usque peccoris fun-
do spirantem, data nunc occasione, publice declarare adgrediar.
Sciò equidem, ANTISTES SUMME, nihil in meis viribus facul-
tatis aut facundiae inesse, quod TUIS in me meritis ac benefi-
ciis respondere possit. immaturas primitias basce tamen, in gra-
ti animi tessera, quam nullas ad TE deferre pium & hone-
sum

doles, cuius intra breve tempus innumera provincialibus TUIUS doc-
umenta dedisti, ut ad TUA gratiam transitum moliri sustineam: fore sperans, ut quo effoles vultu ceterorum civium frag-
rantia vota respicere, eodem prioritias basce academicas
quoque conspicuum TULLUM subire permittas: quamvis sint illae
non ex antiquæ Græciæ Latiique latifundiis, debromiæ, verum
locis Cimmeriis illis editæ, qua non alio megit, quam TULÆ
internitentis fulgore lucis illustrari ambiunt. Cujus si me com-
potem fieri finas spei atque voti mei, quod clientem decet, pro
TUA, Illustrissime COMES, splendidissimæque FAMILIÆ FRØLI-
CHIANÆ perenni gloria & flore, religiosas fundere preces, nun-
quam intermittam. Sero illucescat dies, qua Vloa, quâ Botnia,
quâ Domus Illustrissima, suo se delicio præsidioque destitutas sen-
tient, Servet TE DEUS, Regi, Patriæ Literisque in Pylios us-
que annos salvum & incolumem! ut literatæ civitatis pars mini-
ma ego, habeam in TE Mæcenatem, cuius sub umbone spes &
fartuna meæ adolescent.

ILLUSTRISSIME COMES & GUBERNATOR

TUIUS devotissimus cultor & cliens

JOHANNES SNELLMANN.

sum putavi. Suscipias, Reverendissime PATER, serena fronte,
levidense munus, argumenti jucunditatem dantaxat, offerentisque
pietate commendabile. Concede, ut splendore Nominis TUI cassa
proprio lumine opeda mea illuſtretur: ego vero in TE MÆCE-
NATEM habeam, in cuius sinum, ceu portum, fortunæ meæ, quâ ba-
stens, eadem in posterum quoque spe atque fiduciâ reclinare pos-
sint. Meum erit, supremum NUMEN assiduis solicitare suspiriis,
dignetur TE Summum ecclesiae & ordinis nostri Antistitem, in
longissimos mortalitatis terminos vegetum ac sospitem præstare, pa-
triae & in primis rei ecclesiastice perenni ornamento, nobilissimæ
que FAMILIÆ TUÆ solatio dulcissimo, clientum denique TLO-
RUM prædio firmissimo, desideratissimo. quorum numero, ut me
adscribas, summa, qua par est, animi submissione voveo & obtestor.

REVERENDISSIMI NOMINIS TUI

DE JOSEPHO FLONERICCI
CONSILIARIO & FOBORGENSIS HERALDICO
PATRONO & TUTORIO DEGEN

Cultor devotissimus

JOHANNES SNELLMANN.

Admodum reverendo atque amplissimo VIRO,
Mag. ZACHARIAE LITHOVIO,
PASTORI VLOBORGENSIMUM longe meritissimo , vt &
districtus adjacentis PRÆPOSITO honoratissimo , gravis-
simo , scholæ ibidem EPHORO adcuratissimo ,
PATRONO propensissimo , omni honoris cultu jugiter
prosequendo.

Admodum reverendo atque amplissimo VIRO,
Mag. ERICO FROSTERO,
PASTORI in Kiemi longe dignissimo , ecclesiarum in vi-
cinia PRÆPOSITO adcuratissimo ,
PATRONO venerabunda mente suspiciendo.

Consultissimo ac spectatissimo VIRO,
Dn. JOSEPHO KLOWENSICH ,
CONSULI civitatis VLOBORGENSIS dexterissimo ,
PATRONO & FAUTORI Optimo.

OB. Favorem. Prorsus. Singularem. Ac. Beneficia. Longe. Plus.
am. Vrbem. Meam. Rudi. Penicillo. Delineatam. In Debita.
bunda. Mentis. Tesseram. Cum. Ardentissimo. Incolumitatis. Ve-
Et.
Admodum rever. ampl. Consult.

Cultor

AUCTOR &

Admodum reverendo atque amplissimo VIRO,
Mag. HENRICO FORBUS,

PASTORI ecclesiarum, evæ Limingæ & Tyrnavvæ DEO
colliguntur longe dignissimo, nec non adjacentis con-
tractus PRÆPOSITO adcuratissimo,
PATRONO optino.

Admodum reverendo atque amplissimo VIRO,
Mag. SIMONI FORSTROEM,

PASTORI Paldanœnsium dignissimo, districtus Cajana-
burgensis Præposito gravissimo, vt olim præceptorи in-
tegerrimo, ita nunc quoque PATRONO certissimo.

Plurimum reverendo ac præclarissimo VIRO,
Mag. SAMUELI HORNÆO,

RECTORI scholæ Vloënsis meritissimo, vt studiorum
meorum antehac moderatori dignissimo, ita jam
Fautori honorando.

*rima. Qvibus. Me. Nullo. Non. Tempore. Amplexi. Eftis. Patri-
Observantie. Et. Benivolentie. Gratæque. Ac. Venera-
fræ. Voto. Humillime. Ac. Officiose. Lubens. Offero. Consecro.
Dedico.
ac præcl. NOMINUM VESTRORUM.*

observantissimus

RESPONDENS.

ÖUll INSPECTOREN i VLEÅ
Ådel och Högach ad HERNEN
Herr JOHAN SNELLMANN,
Min Högtårade liåre FÄDER.

Sär jag om ULL Stad ett werck wil här framiswa,
Som Clio min frambracht, hvem bör jag thet tilstrifswa?

Jo! ER min vårda FÄD, som warit och än dr
Then, som til lismets slu för mig warmt härlta här,

Naturen mig här til sielf billigt synes twinga,
Och på en skyldighet hos mig wid thetta tinga,
Thehet med ER omsorg all til bleka döden min
Att vörda med all rått med hog och lydigt sinn'.

Men mon jag, som sig bör, ER godhet kan försylla?
Nej! hos Föräldrarna sin skuld ej barnen sylla;
Ty om man bågges plicht på wågen lägger rått,
Bliw wichten doch altid för barnen ganska lätt.

Ty är min penna klen med vittra erd at prisa
The gäfvers myckenhet, som FÄD liår mig tålts wisa,
Så HAM mig födt och klåde ja huld som någon FÄD,
Samt mōda, omsorg god för mig ståds burit har.

Hvaraf mitt farthyg haft sin gång, at jag med löje
Fådt i wishetens hav hämt segla med fult näte.
Förun mig FÄD liår än segla för slik winn,
Sils jag wid nöttsam hamn får bårga seglen inn.

Nu til ett tackamt prof af Sonlig wördnads ifwer,
Jag som en såker pant för EDNA ögon gifwoer
Min förstling af then frucht, jag här nu samlat har
På wisdoms åkren i min första ungdoms da'r.

Jag tilstår wördamt, at min gäfwa är fast ringa,
Tilstäd doch FÄDEN kår, at jag ett får betingar
Thet lydigt hiertelag må fylla resten opp,
För ömhett I mig wist från första lefnads lopp.

Til slut min önskan är: at GUD ER tacks belöna
Med sälhet, lefnad lång, at välgång ständigt röna;
Sidst, giute öfwer ER sin himla gäfwor mång,
Tå alle trogne nå en glädie ångla sång!

Bethgar
Herradens kare FÄDEN
ödmjuk. lydigste Son
JOHAN Joh. SNELLMANN.

RÅDMANEN i ULEÅ
Areborne och Högvälvadade HERREN,
Herr NIELS ISAACSSON,
Min Högtårade Herr PATRON,

Min luswa födste. Stad jag kärllek giärna wisan
På sätt som fiädren min thet samma kan förmå,
Men om jag icke nu Herr RÅDMANNS ömhet prisar,
Wist wör' jag icke wård then mera niuta få.
Ty jag i några år all gunst hos EDER wunnit,
Och EDER fromhet har erfariit helt fornögd:
Skull' at aftiåna then, min kraft så långt nu hunnit,
Har' skull' tå all min hog til fägnad vara boggd!
Men sådant som sig bör, ej kan en fastlös fiäder.
Min alt för tunga hand så fina slag ej sår,
Doch med ett nöjsamt mod jag billigt til ER träder,
I hopp af huldhet god ån finna trygga spår.
Jag har mot all ER gunst ej något at framgiswa,
Hwad jag här har, thet är mitt snilles ringa fram,
Tjet ER med första skål jag här med bör tillfriswa,
Som thet med tackam hand nu bär för EDER fram.
Våt gäfwan med all gunst Herr RÅDMAN ER behags
Fast then helt ringa är mot EDER godhet all:
Våt thet nu täckas ER för wärcket wiljan taga,
ER gunst uti min hog jag bär och håra skål.
GUD låte sällhet all på ER här nederrågna
För huldhet wärnad stor, I för mig altid haft,
Förlänge EDER da'e til mångas luswa fägnad,
Upsytle EDER se'n med himla nöjets fast.

Areborne och Högvälvadade Herr RÅDMANNENS

tjenst, ödmjule tågare
JOHAN Joh. SNELLMANN.

PRÆFATIO.

Cur nobilem hancce, neque minus arduam & diffi-
cilem materiam, quam tenebris involutam multis,
mihi tractandam sumserim, plurimæ in promtu ratio-
nes adsunt. Instar omnium, & quæ præcipue me per-
movit, ad subeundum onus hocce: pietas est, ejusque,
quæ omnium amores complectitur, noscendæ & ornandæ stu-
dium; qvod mihi curæ cordiqve semper fuit. Illud tan-
ta cum voluptate se mihi conciliavit, vt quam vetusta-
tis, id est stirpis & originis obscuram investigationem
alii inter glandes deputare solent, eandem deliciarum
loco ego habeam & nullo non affectu blande profe-
qvar. Nullum reperire potui argumentum, in quo ela-
borando versari malui, quam illustrandis qvocunqve mo-
do patriæ memorabilibus, iisdemqve ab interitu vindi-
candis. Est illa communis parens, est nutrix, in cuius
sinu iusit adolescentia nostra: hæc artibus & disciplinâ in-
format, hæc opibus, honoribus atqve auctoritatibus
ampliat: hæc omnia ad suorum civium & incolarum
commodum & ornamentum refert. Et qvia nos ipsa di-
ligit, fovet atqve complectitur, remunerandæ gratiæ
vicem, mutuum amorem a nobis expetit. qvia regit at-
qve tuetur suos, obsolescere apud cives sui reverenti-
am pati nullo modo potest. Hæc aliaqve mecum pia
mente perpendens neqve temperare mihi, neqve sub-
terfugere potui, qvin aliorum literatæ patriæ civium
exemplo, eoden que ordinis hujus CUSTODIBUS atqve STA-
TORIBUS commendato (a) VLOAM pro tenuis ingenii
mei

(a)

S. T.

- Som Collegium, af dese insånde disputationer med

mei viribus, rudi penicillo delineaturus accederem. Est illud institutum de vrbibus scribendi non nostri ævi inventum. Valet apud illos, qvi consilium inivere orbem universum aut certam aliquam partem illius coram adspiciendi, vt quid in vrbe aut regione præclari insit, jam ante scire & curatius indagare queant. Præsertim illis non displiciturum spero, qvibus negavit fortuna seqvi eundem ductum; negavit pedem extra patriæ lares proferre. Possunt illi privatos intra lares peregrinari, & qvæ foris scitu digna occurrit, domi suæ obire omnia & tanquam præsentes oculis suis curiosè perlustrare. Vtrique generi bellè curiosorum horum, meæque pietati vnâ fidelia satisfieri volui. Optassem elegantiori & pleniori habitu omnia a me conformari & in medium proferri potuissent; sed fateri convenit, in illo instituto, ob penuriam instrumentorum, puta monumentorum provehen-

dæ

nöte finner, huru som några tagit sig före at låta utkomma bestifningar om en och annan Province och Stad här i Riket; så skulle Collegium gierna önska at Consistorium Academicum wille upmuntra ungdomen at ån widare saledes fortfara med andra provincier och Städer härstades på samma sätt, som stiedt är med Sigtuna stad, och de gjordt, som delt sig emellan Mästerbötns province; på det man ändtellsigen må kunna hafwa en slik fundskap om alla provincier i Riket, emedan sådant skulle lända både til Rikets och Fäderneslandets heder, samt Publico til mycken nyttja och gagn. Hvar med Collegium besäller Consistorium Academicum. Gud alsmäktig. Stockholm den 9. Sept. 1731.

På Kongelig Majits och Riksens Cancellie
Collegii vägnar &c.

de rei inservientium, non simplici vice retardatum, adeoque ad reducendum a calculo manum prope adductum fuisse, cum re ipsa viderem me ægrè præstitum, quantum animo meo ipse præcepisse. Verum ne quam præposterè censendi occasionem malignitati dare, ignaviæque mihi dicam impingendi, quæ potui, effeci: lacinias hinc inde dispersas, comportavi, exegi & modulo ingenioli mei, suo quæque loco digessi. Noli igitur LECTOR benignissime, si quæ desideraveris, meæ negligentia atque incuria penitus adscribere. Historicos enim & acta publica, quæcunque privata industria aut aliorum liberali provisu investigare potui, oculo non fugitivo iustravi. Verum enim vero, si non omnia jucundè, jucunda tamen plurima, quod spero, prolatus sum: eademque, si non notis ignotisque promiscue salivam moveant, civibus ipsis saltē, qui sunt & futuri erunt, ad antevertendam, quocunque nīl, temporum injuriam, non displicitura. Animus quidem fuit, stadium, quod decurrere constitui, uno, quod dicitur, anhelitu, absolvere, adeoque omnia ea, quæ ad VLOAM spectent, uno eodemque tempore publicæ luci dare; verum ut rationem haberemus temporis atque sumtuum, dissertationem diffind re, eandemque in partem priorem & posteriorem dividere, visum fuit. In parte priori urbis ipsius natales ejusque situm atque formam cum ceteris appertinentiis delineasse contenti. Interim Temet LECTOR humanissime, ea, qua pars est, animi observantia rogatum volo, ut conatibus juvenilibus, iisdemque innoxii favere non dedigneris: quin ad progrediendum inoffenso pede in iis, quæ restant, impetum mihi alacritatemque adspires. Vale.

CON.

CONSPECTUS hujus DISSERTATIONIS.

- Praefatio viam ad institutum preparat.
- §. I. Situm & amplitudinem Vrbis delineat.
- §. II. Etymologiam nominis expendit.
- §. III. Natales & incunabula Vrbis investigat.
- §. IV. Privilegia profert.
- §. V. Sigillum & insigne exponit.
- §. VI. Arcem Vloburgensem ejusque fata describit.
- §. VII. Gubernatorum Arcis & regionis catalogum exhibet.
- §. VIII. Delineationem templi sifit.
- §. IX. Nomina Pastorum & Sacellianorum res censet.
- §. X. Curiam describit cum suis Consulibus & Senatoribus.
- §. XI. Schola trivialis fata enarrat.
- §. XII. Etatem atque ordinem Rectorum, ceterorumque Scholæ ministrorum sifit.

Corrigenda.

p. 6. lin. 6. post rapidissimum que comma (,), sequente linea ab initio post plura, iuem. comma (,) p. 14. linea a fine quinta iege nādigt. p. 21. lin. II. post necatoqve adde: viro eodem. p. 24. lin. 19 post cujusdam dele comma. p. 25. lin. 24. lege marat sit. p. 32. lin. 13. post fabrefacto dele punctum.

IN NOMINE JESU!

SECTIO PRIOR
De
VRBE VLOA

§. I.

VLOA, in Orientali Botnia, aut si cum vetustis scriptoribus loqui velimus: terra (*a*) Amazonum (Cajania, Qwenland), orbis arctoi ultima vrbs, loco a natura amoenissimo, & si circumjacentia respiciamus, spatio admodum, saluberrimoque, sita est: Imo, quam ceterae magni ducatus hujus vrbes, una vel altera exceptis, in confessibus comitiorum, ordine atque loco honorificentiore habita (*b*). Ab ipso statim

A

fun-

(*a*) Confer in Adamum Bremens, (edit. Fabris, in folio p. 59.) veterem scholiaſten, num. 78.

(*b*) Conferri potest descriptio Svetbiae Vexionii, ubi VHLABURGLIM primum orientalis Botnia oppidum ad boream esse, & abs flumine VLA, cui aauasat, munitissimoque ibidem caſtro, nomen babere, ait.

fundationis tempore in continentis urbs nostra condit
cœpit. agris fertilibus & frugiferis utrinque gaudet, co-
lonis & civibus non parum conciliantibus & amoenitatis
& utilitatis. Parte illa, qua occasum brumalem spectat,
in longitudinem magis quam latitudinem porrecta est,
quatuorque admodum plateis regularibus loci area illius
distinguitur. Duæ à meridie ad septentrionem ver-
gunt. tertia ab oriente ad occidentem extenditur: quar-
ta vero suum ab occidente initium capit, & in orientalem
urbis plagam ex porrigitur. Plateas hasce, octo in trans-
versum directi angustiores vici (grander) distingvunt,
suoque interventu cœfciunt, vt in certas statasque tribus
& regiones (quarter) civitas distribuatur. Ceterorum
more corporum naturalium & moralium, ex seminibus
adeoque tenuibus initii cœpit isthac communio: ne-
que enim illam civium frequentiam, laxamve ædificio-
rum pulchritudinem, quâ hodie superbit, fundationis
suæ initio statim ostentare potuit. Vbi hodie spatiose
passim conspicitur contignationum omnis generis series
& structura, ibi ante non multas hominum ætates, pa-
gus tantum rusticus erat, quatuor, vt vult communis
fama, colonis inhabitatus: illi qui ecclesiæ Limingoëni-
si addicti, suas secundum fluvium casas & mapalia ex-
structa habuerunt; ceu ex antiquis locorum nominibus,
adhuc residuis, adfirmare volunt ætate apud nos prove-
ctiores nonnulli. Quin ipsi nobis persuademus, fuisse
olim eam partem, quæ orienti septentrionale subjacet,
stabilis & habitationibus pecorum hominumque destina-
tam. Scilicet est illa editior ac sterilior, arbóribus &
fruticibus obsita yndequeaque. Australiorem vero ob pla-
nici-

niciem & indolem accipiendis frugibus mitiorem, agris exultam constat. Illa fuere vrbis nostræ semina & particulæ, vt ita dicam primordiales, quibus olim coaluit. Pristinas strues, si quam extruendæ arcii materiem suppeditare potuerint, istius operis molimini concessisse & à molientibus adaptatas fuisse credibile est. Sin minus, vrbis fundatoribus quantulocunque usui fuisse nulli dubitamus. In tradenda topographia vrbis, nomina platearum, pede, quod dicitur, sicco neque præterire conveniens erit. Quæ in ceteris eminent Baldæ catu (Regerings gatan) alias Tori catu (Torg gatan) forum & portam vrbis meridionalem (Linningo Tullport) conjungit. Secunda Kyrkion catu (Kyrkis gatan) ad telonium australe dirigitur: viamque, nomini suo convenienter, ad templum & ad sacra anhelantibus civibus aliisque nullo modo impeditam aperit. Tertia est Cajanan - catu (Cajana-gatan) sic nuncupata, quod a porta vrbis orientali (Cajana port eller tullen) quâ Cajaneburgo VLOAM proficiscentibus deveniendum est, viam rectam ad ipsum forum pandat. Quarta Linnan - catu (Slåg gatan) adpellatur, quia arcem prospicit, eidemque e regione opposita est. Ante irruptionem Ruthenicam auditus ad arcem curribus & vehiculis nullis non patuit per ingentis molis pontem, super torrentem Linnan - costi (Slosh forsen) constratum. Erat illud opus circumiacentium ruricolarum & quamdiu duraret, illorum quoquesumtibus & præcipue operâ quotannis reficiendum: donec Anno MDCCXIV. mense Majo, paullo ante hostium adventum alterius Cataractæ, quæ aquilonem prospicit & Mericosti (Hassforsken) dicitur, inundatione

nimiâ , cum omni substrata operis mole penitus absorberetur. Ex illo vero iniquo casu resurgendi hodie vires nullæ , neque spes se hodie aliqua parte prodit. Platea de qua modo dictum fuit , orientalem vrbis regionem respicit. vbi per semicirculum quasi cum platea Cajanensi (Cajana-gatan) committitur. Et pro ut non obscurè repræsentat hemicyclus ille caudam domesticæ felis, inde factum quoque , vt Catinhangtâ, plebejo nomine adpelleatur. Sunt istæ plateæ vrbis ordinariæ . Solet autem adjici quinta etiam , sed illa magis ignobilis Licaportin=catu (Fåport=gatan) vtpote quâ per æstatem pecora & armamenta ad pascua transire solent: imo ad molas aquaticas , & machinas illas etiam , qua trabes in laminas tenues secari solent, via patet. Vicos minores & angiportus hac illac declinantes cum suis anfractibus atque flexuris sciens vidensque prætereo. Ad borealem vrbis plagam est viginosus quidam locus , ab advenis, imo incolis ipsis etiam Lica catu denominatus. Et quamvis novum habeatur omnibus, iis præsertim , quibus delicata & vnguentis delibuta educatio contigit, uvidos & palures ex aere succos spirare , nunquam tamen detrimenti quidquam valetudinis viciniam inde passam fuisse , pælam notum est. quippe pro virili , fossis ceu fistulis & cisternis in aliam atque aliam regionem ductis detortisque effectum , ne amplius aqua ibi stagnare possit aliqua. quam ob caussam minus speciosam faciem vrbis & loci illius hodie arena , sabulo, imo lapidibus aliis super aliis oblitam & obstructam invenimus. ita ut ex solo iam prope compaginata adpareat tellus, vbi ranæ lascivientes pridem suam e limoso gurgite veterem querelam

lam coaxarunt. Vrbis ædificia , quæ non nisi lignea sunt,
 innumeris palis & trabibus , tres aut quatuor cubitos
 longis , iisdemque fundo valide insertis intrusisque super-
 structa sunt. Etenim fuit regio illa multo limo turbida
 olim densisque salictis obsessa , vt supra dictum : non a-
 liter quam qvondam *Venetia* , suisque hodie anfractibus
 longe lateque sinuosa STOCKHOLMIA nostra ; ubi tur-
 rita ædificia multa , vastissimæque lapidum moles sub-
 strictionesque , mari in ipso , palis superimposita con-
 spiciuntur. Multum igitur opportunus est hic locus cir-
 vibus , eorumque ex vno in alterum locum mercimoniorum & ceterarū qvarumcunq; rerum transvectionibus.
 Pauci enim illi sunt , qui non cymbis & lembis , perindi
 atq; playstris esledisq; pro lubitu vti , adeoq; genere vtroq;
 vecturæ isto , opera & negotia sua quæcunque domesti-
 ca promovere possunt. Præstat hanc commoditatem in
 colis partim amnis *Jurus*-åja (*Jurus*-bäck)*, qui a pa-
 lude non multum remota *Jurus* lampi (*Jurus*-träff)
 seatur , atque sinui Botnico leni tractu se immittit. Pro
 fluente illo in duas partes , ceu hemisphæria quædas
 vrbs ipsa secatur , quæ totidem pontibus humana soler-
 tia fabricatis iterum jungitur , vt hominum & jumen-
 torum pedibus non minus quam *ligneis* equis loca vrbi-
 tantum non omnia conveniri queant. Qui septentrio-
 nem spectat tractus , dicitur *wåhåpuoli* (*Lilla delen*) si-
 etiam *kyrcon* puoli (*Kyrkio*-delen). ad meridiem ver-
 pars altera vergens *Ispuoli* (*stor delen*) seu *Peldo* *kj*
lä (*äkerbyn*) adpellatur: ab agrorum jugeris qua qua ver-
 sum porrectis , quibus illa regio , ante jaeta vrbis funda-
 menta luxuriabat , denominationem , vti videtur , suar.
forti

(*) *Vel etiam Wappilon-åja.*

sortita. Quin, ne mutato vitæ genere pristino, veteres
 mores penitus dedidicisse quis existimet mercatores nostri
 ævi, agris colendis, quo mercaturæ, eodem studio in-
 cumbunt; licet non eodem, quo olim, sed quadrante
 milliaris remotoire loco, quæcunque fuerint, rustica
 opera exerceant. Ad boream aut si mavis solis æstivi oc-
 casum, præcipitem rapidissimumque de quo modo piu-
 ra torrentem habet Mericostæ (Sjöfors vel haffors) vo-
 catum, in quatuor cornua atque ramos divisum. Ho-
 rum primus spumantes vndas etiamnum retinens, proxi-
 mo a cataractis loco in austrum divertit, & iratis aliis
 subter aliis vorticibus in mare dilabitur. Accolæ Callisen
 wirtæ (Callisesström) nuncupant. Alter rivus, qui ali-
 quanto major est, Linnan costi [Slog-forßen] nuncu-
 patur. Ab illo non nisi exiguo intervallo recedit Am-
 måncostæ (Kjäringforßen). Quartus & ultimus aquilonem
 verlus dirigitur alveus, & Tuiran corwa vulgo: imo
 Raatin corwa aliis dicitur. Tanto vero & tam præcipi-
 ti impetu fragoreque devolvitur, ut remotis ultra qua-
 drantem milliaris, exslientis e rupe murmur ejus fremi-
 usque percipiatur. quem vbi composuit æstum furen-
 tem, leni & placido alveo demum vasti maris æquora
 subit. Ijå & Kiemi territoria ecclesiarum vrbi septentri-
 onem versus adjacent. Ad occidentem, insula seu paroe-
 cia Carlo sita est: cum qua subjecti maris planitiem,
 quatuor millibus ab vrbe distantem, oculis terminare
 licet. meridionali vero plagæ Limingå, Sijcajoki cetera-
 que imminent. quemadmodum ad ortum proficiscentibus
 annexa, vti dici solet, Mubos occurrit. illa quæ a primis
 inde temporibus VLOÆ annumerari coepit, & dein

Paldamåens ecclesia. Pingibus annis, cum maiore copia pisces se littoribus infundunt, Kiemi & Ijå incolæ parochiarum, ingentem varii generis salitorum piscium vim civibus, non ad victimum solummodo, sed & mercaturam venum exponunt. Plura, quæ circa loci descriptionem scitu digna videri poterint, in ipso dissertationis progressu, ubi opportunum fuerit, indicabimus.

§. II.

VLOAM meam dulcissimam igitur, dum levi, quod dicitur penicillo, adumbrare adgredior, à Nominis ipsius derivatione, ut incipiamus, ratio methodi jubet. Nomen suum gerere videtur cum ipsa arce idem fere, ut pote a præterlabentis fluminis alveo, qui Fennico idiomate Oulujoki, Svetice Vleå (^a) appellatur, nomenclationem suam trahit. Vnde autem nomen *flumini* inditum, fuerit derivandum, ardua atque difficilis dictu res est. quia nulla nobis istius indagandæ antiquitatis instrumenta suppeditunt neque supersunt. Ab ultimis inhabitati orbis hujus temporibus, nomine illo inclytum insignitumque fuisse flumen, & una cum flumine locum eundem, quæ injuria temporum, vetustas superestle voluit, documenta literarum antiquissima nosmet dubitare non sinunt, in quibus Ullajocki (^b). Vleå län, Vleå træst notissima nomina sunt. Hominum plebjorum apud nos proiectissimæ ætatis narrationes atque fabulæ, quas a majoribus, quasi de manu in manum nactos esse prædicant, referunt dictum flumen nominis sui originem

(a) Ad analogiam Botnicarum trans mare urbium: Ulmeå, Pirbeå, Luleå Torneå &c.

(b) Nettelbladz biblioth. Svetb. III p. 233.

8
ginem debere famoso cuidam Lapponi, nomine *Oulas*,
quod cum nostro Olli (Olof) (ne quid de heroibus ve-
teris & recentioris ævi dicam, S. OLAVO (c) & divo
OULERØ (a) Norvagiæ rege altero, altero ATTINI si-
ve

(c) Religionem publicam S. OLAI non per Scandiam modo,
quoniam patet, invaluisse, sed & Constantinopolin pene-
trasse ex STIRLONIDE discimus. Fennos nostros eadem ayo,
quo in amplificationem rituum & reddituum trabebantur omnia,
clientelari jure Patrono eidem perinde obnoxios fuisse, pre-
ter colosseam sancti illius statuam, qua ut alibi, ita in nostris
ecclesiis quoque probat, loca alia atque alia: Olufsborg in
Savolaxia, Oulafsbys, Dulfsby (conf. dissert. de Biörneburgo,
pag. 10.) in Saracundia restantur, quæ Divi memoriam il-
lius in suis nominibus recolunt. Quæ cum ita sint, quid ob-
stat, quo minus regem OLALLM illum, apud affinem Holm-
gardiaæ principem sèpe exstantem & per fines Ostrogardiaæ
nostra in Norvegiam plero citroque commeantem dicamus in
familiaritatem Fennorum pervenisse vivum: & demum Oulo-
enses nostros post solemnum Apotheosin, ceterorum trans mare
vicinorum, præcipue Marcho Fennorum more, qui Norve-
gia proximi sunt, ipsos semet & terram suam clientela nomie-
nis illius dedicasse, adeoque ex Oulaseq; hodie Viå, ab Oulafsborg
Ulaborg hodie adpellari. confer descriptionem Kopingie
urbis vernacula pag. 57.

(d) Oulerum, aut si mavis Aulerum, (Uuli) quod Gotbi-
ca lingua homines nomadicum seu ambulatorem sonat (Up-
sel. Schefferi pag. 120. & 202.) Attini socium diximus. Eum
Svecis gentilibus cultum fuisse, præterquam ex Saxone ceteris-
que veteribus, nomina locorum multa probant, præcipue cir-
ca Uppliam, quæ religionem veterem Illius etiamnum lo-

9

ve fratre sive filio , certe socio , de quo utroque in Vp-
falia antiqua sua Schefferus & in monumentis Vplandicis
Peringskioldius multa memoriæ prodidere) prope coinci-
dit. Illum a sinu patriæ (e) extorrem ad spatiostum &

B

cele-

loquuntur. Eundem cum Rostiopho Fennorum aruspice sive
bariolo paria fecisse , præstigiaramque usum adeo calluisse , ut
qua diris carminibus obsignasset , animaliam offa quoque , navi-
gii loco , adhiberet ad maria celeri & inoffenso pede trajicienda ,
SAXO & ex illo quogz SCHEFFERIIS perhibent. Hunc tan-
tarum artium magistrum quis negaverit suum cultum ad
Fennos facillimo negotio propagasse , quemadmodum Rostio-
phus exquisitis præscientia studiis apud Svecos excelluisse tra-
ditur. Profecto quā nova superstitione posterior Oulas , (S.
Olaus) : eadem priorem & antiquiorem Oulas seu Ouler
bunc ipsum , cuius modo memini , suum nomen , suam pietatem ,
absurdam licet , Oulæ fundasse & terræ inhabitatoribus mul-
to ante conciliare potuisse , veri similitudine non caret. Que
si magis , quam altera , inficeta videri possit conjectura nostra (conf.
disser. de O-Botnia p. 33.) veniam , quæ antiquitati , eandem
nobis paratam speramus , ut consecrare liceat primordia urbis
nostræ , ceterarumque ritu gentium , origines ejus ad Deos re-
ferre.

(e) Finlandiam puta & quæ eandem contingunt , australiora
Botnie nostræ . Aliis atque aliis temporibus , præcipue vero
ERICI Sancti regis armata manu , Fennos ad migrandum avi-
tas sedes suas compulos fuisse , Schefferus in Lapponia p. 52.
& alibi passim incutias. Et crederemus nos quoque religio-
nis ignotæ fastidium (quod fatum una cum Fennis , Ostro-Bot-
niam implicuisse constat) Olloni , aut si mavis , Ullerø
(Oulas) nostro necessitatem imposuisse familiam & pristinal se-

celebrem lacum regionis nostræ , novem intervallo miliarium , orientem versus , ab urbe distantem olim cohæsse referunt . Cumque non ex iacu ipso modo ingens piscium variii generis , eorumque lapidissimorum copia prostaret , sed & silvæ circum jacentes musci rangiferini (tota enim substantia seu divitiae lapponum adhuc in rangiferis consistunt) quantum satis esset , suppeditarent , posteros et nepotes suos circum circa disseminasse : a se vero a gminis & coloniæ illius latore lacum una cum fluvio Ulajermi , Ulajoski , quæ voces Ulatrast , Uleå , Svethice sonant , denominasse . Traditionis veritatem non propugnamus , neque impugnamus falsitatem : sed in medio relinquisimus auctoritatem illius : postquam singula , quæ non animalium fabularum loco haberi volunt a veteribus tradita , hoc nostro ævo , nisi tabulis & monumentis coævis corroborentur , fidem perægre , certe non historicam invenient . De lacu modo dicto illud adiiciendum , quod per parœciam Ulaensem , septies fragosis præcipitatique voricibus , qui incolis Nisca , Abmas , Utacoski , Sotcayarvi , Pyba , Madecoski & Mericoski dicuntur , non procul ab urbe nostra in vastum mare se effundat . Stabilito nomine in ipso flumine longa præscriptione , temporis progressu factum est , ut ab eodem arx VLEÅBORG , imo urbs ipsa cum parœcia & fluvio : Uleå Stad , Uleå Sochn eandem deno-

des in Cajania (quo nomine Lappiam Russi appellant) ultiora transmovere . Verum cum nulli dubitemus , quin multo ante stabilitum in Fennis imperium Svecorum , terra istibac colonos habuerit suis certis sedibus distinctos , oportet antiquior sit omnino Ollonis migratio , si qua ejusmodi notabilis yola in rerum natura existenterit .

denominationem invenerint: nisi antiquitatum harum me sagacior aliquis, fidi adeo certaque memoria servari ægre potuisse existimet primum in sedes vetustissimas hanc, gentis ductorem: adeoque illam, quam Clariss. Mag. Petrus Nie. Matthesius Vpsaliensium Professori, Archiatro & Societatis ibidem litterariæ Pro-Præsidi, Doctori OLAVO RUDBECKIO in acceptis refert originationem, ad veri speciem magis existimare rit efformatam: qui verbī hujusce origines ad Hebræorum נָבָע ascendit, referendas autumat, indeqve VLOAM ascendentem & orientem regionem dictam a Iudeis, primis gentis nostræ satoribus. quod orbis habitabilis, certe urbium omnium fere supremo loco emineat, præcipuisque, ad orientale latus Botnici sinus, locis atque regionibus, optimo suo merito, accensenda veniat (e)

S. III.

A vocis VLOAE ἱώω, ad incunabula & fundationis tempora illius transitum facimus. Tanto vero minus prolixorem esse licebit in iisdem investigandis, quanto illa notiora sunt, quam ut multis investigari opus sit. Fuit autem fundator urbis Princeps de universo Sveciæ regno ejusque libertate ecclesiæ immortaliter meritus, gloriofissimæ memoriæ, Svecorum, Gothorum, Vandalorumque Rex CAROLUS IX. Eundem, cum bello Moschovit: ac Livonico intentus, circa annum superioris seculi decimum, expeditionem in Careliam, a Moschovis oppressam, pararet, & per hosce Botniæ (f) nostræ fines auxilia civibus

B 2

acce-

(e) Dissertatio Academ. de Ostro-Botnia p. 42. & 43.

(f) Paulino in historia articoa Libr. II. p. 142, dicitur rex idem A:o MDCV. Botniæ Septentrionalis nostræ fines transiis-

acceleraret, vrbis nostræ fundamenta, ad ostium Vlăjoki, collocari illico præcepisse, sunt qvi velint non pauci. qvippe æmulatum ajunt eodem facto suo gloriofissimi monarchæ parentis sui exemplum: de quo Petrejus perhibet, qvod intentus licet bello Moschovitico, Vpsalensem & Vadstenensem arcem domi nihilominus fundaverit, ad averterendam noxam, si qvæ viscera ipsa regni in statu satis salvo non relinqveret. Hortum arcii subjectum, (de qua modo plura) in cœmiterium novæ vrbis rex designavit. Parœciam Vlăensem, nec non arcis & aulæ sustentationi jam olim destinatum prædium Lædugården dictum, cum quatvor colonis, qvi hactenus agrum, totidem portionibus virilibus cum dimidia constantem, incoluisse, in vrbis vsum flaminiaqve commoditatem illius donavit; Qvin ne periret memoria regalis beneficij & liberalitatis illius, diplomate foundationis, privilegiisqve auro contra carioribus, iisdemqve neqve hostium vi, neqve fuga distractis villa, communivit.

§. IV.

Præcipua condendæ vrbis, qvæ Regem augustissimū movebat, caussa, incommoda erant non vnius generis incola-

se. quo tempore de condenda urbe bac regem consilium inivisse vero simile videtur. Immo confirmat in illa sententia nosmet tenor ipse privilegiorum ab initio statim: ubi quadriennio ante fundata dicitur vrbis, qvam collata jura immunitatesqve civium, scripto consignarentur. Paralysi vero anno, qvam subscriberentur privilegia, jana ante tactum fuisse regem, Bazius in inventario testatur. Ex quo morbo, cum nunquam convaluerit, anno X. seculi expeditionem in hostem non ipsum movisse quisque videt.

colarum regionis hujus. Videns Princeps vrbiū in orientali Botnia paucitatem, mercaturæ commerciorumqve ad loca remotiora, per longinqua itinera terrestria promovendorum difficultatem, constituit hoc in loco ad mercaturam qvam maxime opportuno, nundinas qvotannis celebrari. Qvot enim incommodis, qvibusve ærumnis & discriminibus subjecti illi sint, qvibus maritimo itinere merces suas transportare natura negavit, cuique in propositulo posita res est. Ex vltimis Tavastia & Savolaxia hanc vrbem, puta Aboam, infinito numero colonos mercibus suis qvotannis invisere solere, nostrū nemo non novit. Qvantæ vero difficultates longo sub itinere terrestri devorandæ ipsis sint, qui cum lucello ærumnas eorum sumtusq; contulerit, sine ægritudinis sensu cogitare nemo potest. Ejusdem servitutis iniquam sortem ne Vloënsis viciniæ inhabitatores, præsertim suffragante natura rerum omnium alma parente, ætatem persentiscerent, incolis regionis & qvotqvot civitatis jura & privilegia ambirent, clementissime potestatem dedit heic loci vrbis exstruendæ: qva mediante per sinum Botnicum merces suas, qvocunque liberet, transvehere, aliisqve indigentibus venum exhibere possent, qvemadmodum ex privilegiis vrbis ab eodem principe concessis clementissime, liqido adparet. Cum que instituto factum illo sit, vt palantem in illo tractu (puta Cajaniæ, a qva Cajanorum rex qvoqve adpellari voluit) gregem Fennonum suorum collegerit REX augustissimus, neqve ad melioris spei atqve fortunæ auspicia eosdem modo vocaverit, verum ad industriam laboris, ad artificia & nescio qvæ non liberalioris vita munia signum sustulerit, hunc humanissimum principem in summis for-

tunæ

tunæ bonis, qvis est, qvi non numeret? VLOA non nunc solum, sed seculis seris etiam latissima prædicatione circumferet tanti herois merita: qvippe cui natales, opes, vitæ & fortunæ ornamenta sua tantum non omnia, idqve in solidum debet. Ad fidem dictis conciliandam, regalis munificentiaæ monumenta, qvæ etiamnum durant, privilegia ipsa puta, Tecum L. B. communicare animus est, vt si manus oculatæ Tibi fuerint, quod dicitur in proverbio, illam explorandæ veritatis certitudinem in præsentia neqve desideres. (4)

S. V.

(4) Ne eandam sortem VLOA mea aliquando metuendam habeat, quam patriæ urbi sue pridem accidisse queritur auctor de Calmaria dissertationis, ut defuncta cladicibus illa, quam a principe solo privilegiorum suorum jacturam, aliunde resarcire non potuerit, exemplum eorum, qua nostræ civitatis sunt, ex ipso tabulario vero bico ad nos transmissum, Lectori benevolo in hanc formam sistimus.

Wij CYRE Nivonde, med Guds Hæde, Sveriges, Göthens och Månsdes, Fennars, Carelers, Kappars i Norrlanden, the Cajaners och Esders i Lüfstrand Konung, giöre witterligit, at wij syra hår sedan, Gud den aldra högste till åhro, os och våra efferkommande Regenter och Konungar, så ock vårt fäderneeland till nyhö och förkofring, häswa lätit fundera och byggia en stadt uti Österbithn UHED benämnd, och till sagt dem, som dijt flyttia och bo wilja, at niuta och behålla Stads-, Rått och Privilegier, såsom andre Städer här uti vårt Konungska Rijke Sverige. Så hafwe förr bemälte våra undersåtare och borgare som tijt nu flyttne åro haft theras medborgare Hans Iduson här hos os och uti underdagnighet begiärt, at efter Borgare dageligen fördikas, at wij den samma Stads Privilegier, som wij dem tillfötere nödigt till sagt hafwa, wele låta bekomma, det wij ock hår med giöre och Privilegere dem med efferföljande Puncter.

i. Wele wij håla dem med Guds klara saliggiörande ord, som är bngt och hafwer sit fundament och grundwahl på den Prophetiske och Apostoliske Krist, utan några menniskors superstition eller blylärja,

2. Welle wij hålla dem med Sveriges bestrefne Lag och Laga stads-
gar, så at de skola ha swa Stads Rätt och Lag, lila som andre wå-
re Städer öfwer alt Sverige.

3. Skola de ha swa macht lila som andre Riksp. Städsmän hår i
Riket, at handla och wandla öfwer alt Sverige, i alla marknader
som i Sveriget, Finland hålls, item i dehe Städer, som ärö Rässie
och Marstrand och andre Städer i Ljusland, som os och Sveriges Gro-
v i tilhöra, och hwad gods de skeddes sig tilhandlandes warda, må-
ge the utföra hwart hem synes, doch at dem skal vara förbudit, at
de ibland sit egit gods intaga något utlånt och fremmände gods, vid
godtens förbrytelse och 40. mäcker Swenska.

4. Gifwe wij dem öf och tilsländ, at hugga och utföra med de-
ras egne sli pp utaf Riket, master, Spjtor, Lechter och wed, deraf
de vck, så wähl som andre waror os deras tilbörlige tull gifwa skola,
när deras frjy åhr är ute.

5. Skola de ha swa macht at bygga Säggwärnar i Skogarna, der
lägenhet kan finnas, som os och Cronan tilhöre, doch så, at the sko-
la giöra os af förbemålte strömmar och Bäckor være rättigheter,
när theras frjyhet ute är, efter som strömmen och tilfälle kan vara ti-
l.

6. Skola de ha swa macht at bränna tiera och giöra sig tiårdas-
lar opp i skogarne, doch så at the gifwa os deraf hwat tjondé tunna,
säkomm och i lika måtto ha swa macht at fissa vid alla fiske läger,
längst botnen utåt, doch skola de wars förplichtat vid hwart fiske lä-
ger som de fissa, at giöra os dersöre til wederlånsse, när deras frjy-
hets åhr är ute, hwar tjondé tunna.

7. Skola de ha swa macht at bruka Bergvärcker, hvor de nägre
byfinna kunna, doch så at the gifwa os til wederlånsse tjondé deich
af alt det Sud tåckes gifwa dem deraf.

8. Hafwe wij nädigst undt vch esterlåtit, at förbemålte Uhls Stads-
inbyggiaare, mägje vara frie för allmännelige skuldfärder omvägnings-
gästningar, wagnar och bothar vch all annor fördelsskap, sem den
wågsfarande kan ha swa behof för penningar och stålig beta'ning, der
med wäre Besafningsmän och Fogde, så wähl som Borgmästare och
Råd i staden ha swa ett uoga inseende, at sådant wed macht hålls,
så at engendera sjidan, anten den vågsfarande eller vck stadsens In-
byggiaare mägje ha swa orsak sig deröfwer at beswära.

9. Så ha swa wij vck nädigst undt vch esterlåtit, at alla Sakdrer,
sum

som i Staden fäller, han skal höra os halfparten til, och halfparten Staden, och den skal användas til Kyrkians, Scholstugurs och andre Stadsens byggnigar at hålla ic.

10. Uti förbemålte Uhlo Stad mäge och sättia sig neder twå Gulfsmeder, tre Smeder, twå Skinnare, tre Sträddare och tre Stomatare, Item Snickare en, Målare en, Sämsmakare en, Hattmakare en, och ejest af allehanda Handtvärcker som kuuna hafva sin födo, item Bakare och Käckmånglare så många som kuuna behöfwas.

11. Skal uti förbemålte Stad ingen Adelsman, Prästman, Rytare eller Riecht, hafwa macht köpa någon tomt, huus eller jord, af thet ther tibygges, utan det skal allom Borgarom emellan köpas och saljas. det skal icke heller vara efter åtit någre Bergare hafwa flere tomler än then som han bor uppå, med mindre så kunde hända, at han barn hafwer och the wele blifwa Borgare och boendes i Staden, och om de dödligelen afgingo, och ingen af deras ått more som tompen byggia och besitta ville, då hafwe Konungs Fogde macht at opbiuda Borgmästare och Råd och menigheten samma tomt; the äge werdera honom hwad han ward är, och sedan hafwa macht at byggia therpå, som horom byggia wil, och Borgerskapet undt hafwer. äré inga arfwingar vid handen, då äré wij och Staden arfwingar, och the penningar therföre gifwas, skola höra os halfparten til, och den andra halfparten Staden.

12. Efterlätte wij them, som ther bo wela, efter som wij them tilfsrene tilsgagt hafwa, at the mätte 10 åhrs frjheit för alla utlagor, e hwad namn the ock hafwa kunna, behåla.

13. Hafwe wij efterlätit them under theras Stad these bhar, som är Råskela under Staden och Ruisvala under Prästegården, såsom och halfparten i Sålkäruwa ång, som ligger emellan Uhlo och Limings.

14. Hafwe wij ock undt them allena och inga androm, at hafwa deras fetihandel och hamnar ale ifrån Uhlo til Riemi norr ut, och åter ifrån Uhlo och til Earleby söder ut, och der sko.a inga andra Städer giöra dem hinder eller intrång uppå.

15. Skall dem gifwas rätt mätt och wicht, therefter alt godz som köpes och saljes, Fal vågas och mäias ssom uti Städer.

16. Skola de hafwa wiha bryggare och bryggehuus i Staden, och icke hvor brygga som han will, utan de som dertill blifwa satte, the skola hafwa för eld och våda skul, deras bryggarhus och Porte på lågliga

liga orter i Staden, och of alt det öhl der bryggas, skall gifwas en mark accijs af hvar tunna, och der skola sättjas wiha man til, som ther hafwa inseende med, at samma accijs tilbörl, och rått gifwes. hvilke penningar och skola komma of halfparten til, och den andra halfparten til Stadsens bygning, och ingen skal wid þen och frifat tilgiurandes, fördrista sig hafwa någon bruggestohl i sit egit huus. the som och hålla bruggeställer ther uppå, the skola låta för redlig betalning bruggia i deras bruggehus. icke skal heller vara efterlatit, som här til stiedt år, at Svenskt öhl skal stenkias i alla wineklar och olofis huus, utan der skal och sättjas wihe Borgare til, som öhlet i kantahis uttappa, och skola de gifwa of af hvar tunna the utmångla och utsälja, en half mark, och twa daler til Staden.

17. Så wele wij och här med förordnat hafwa, at efter som ofta skie plägar, at en hop främmande, som ärö Hållander, Tysskar, Skotstar, Swenske eller hwad Nation the helst vara kunnna, the komma hit in i Riket, och sättia sig nedre i Städerna och giöra deras Borgares eed och bruka deras handel och wandel, lika som inväxare, kafra sig och slå under sig skora ågodelar, och en part, sedan the hafwa riichtat sig så mycket the ville, seja sin borgare eed upp och draga så af landet, sättia sig i freimande Städer igen eller i andra Städer i Riket, och bruka the penningar the här af landet fört hafwa: derföre skall hwar och en, som borgare vara will, som handel och wandel i Uhlo-Stad bruka wil, och sonnerligen i vår Stad Uhlo; Först från han till Borgare antagen warder eller någon Borgare eed giör, utlofwa och wilja blifwa ther werdes i alla sua lifsdagar. Hwad han det sedan icke giöra wil, utan tilbinder sig, medan han här handel drifwer, Borgare rättighet at wilja utgiöra, då skall intet honom warda förbudit, när han sin eed aflagt hafwer, och emedlertid han ther besittandes år, skall vara of, vår ålskelige Huusfru och efterkommande Barn och Liffsgåwingar huld, trygen, rättrådig, och sedan skall han niuta Borgare rättighet lika med Stadsens inbyggiare; men hvar så tildraga kunde, at han sedan wil säja sin Borgare eed upp, och sedan sig inti andre Städer och pläger at begifwa, ware sig inrikes eller utrikes, då skal han först hembiuda i Staden, eller någon besitten Borgare och ingen annan, huus och grund, om han der något sådant tilförs ne haft hafwer. hvar ingen wore, som sådant kipa wille. då skal Staden ester mätesmannna ordom huus och grund till sig lösa, och widga-

re af hans lösdron, som der finns uti huns och giömmo hans, skal mark
fallen under Staden; Om nu innom Stadz icke ei finnes igen lösdron,
utan hafwer dem hemliga utom staden undanstruckit och utfördt,
dem hafwer han och förgjordt under Staden, huns och grund utan
verdering. och hafwer han, hwarcken hans arswingar någonfin macht
det at qvålia. finnes skuld efter honom innem Stads, som utur Sta-
den bortfödra wil, då skall all skuld först betalas af Jord och löss-
ro innan Stad, och ingen annan sedan kräfvia härefter, som lag ut-
wistar.

18. Så hafwe wij Nedigt efterlätit dem i Stadsens bygning och
förbättrin den tjonde penningen af alt arf i Staden faller, så at
hvar någon utom Stads wore, sem något arf, anten löst i Staden
tillfolle och han icke sief willé boo i Staden på den huus och tomp
honom tillfället wore, utan willé boo utom Stad, och förer lössdron
af Staden, han skall gifwa först dee af i löst och fast, som förbemålt är
till staden hvar tjonde penning, och sedan skall han icke hafwa macht
at sätja någon, sem utom Staden boor, anten Jord, huus eller tomp,
som han i Staden ärft hafwer, utan will han icke sief behålla och be-
sättia henne, då skola de som i Staden boo, hafwa henne lösa efter
måtesmanna ordom. will han icke sief henne besättia, eller henne säl-
ja, då skall samma Jord, huus eller tomp vara fallen under os och
Staden, os half parten och Staden halfparten.

19. Så wele wij med dese wäre Kongl. Privilegier taga os samma
förbemålte Uhlo Stads Inbyggare alla med hafstro och Barn, gods
och egodelar rörlig och orörlig innom Stads och utom, uti vår Kongl.
och Rikssens hägn och försvar, särdeles at strida och försvara denz
för all öfvervåld och vrått till lag och rätt; Förbindandes fördenskull
alle uti hwad Ständ the hälft waren kunna, särdeles the som för wäre
skul, wela och skola gjöra och låta, tilfoga förbemålte Uhlo Stads In-
byggare häremot hinder eller förfang i någon måtto wed vår onåde
och tilbörligit straf tilgiordanes. gifvit och skrifvit på wäre Slott
Stockholm på det åhret efter Christi börd 1610, den 26 Septembri.

C. R. S.

(L. S.)

S. V.

Vem in nulla non gente, vbi cultus & ordo civilis
 aliquis, inveterasse morem novimus, ut insignia præ-
 ferat & adsciscat alia atq; alia sibi, qvibus co[n]unitatis jura
 sua, nec non negotia publice privatimq; majoris momenta
 obsignare soleat, corroborare qve, eundem Vlænsibus no-
 stris, cum in societatem oppidanam primum coirent, ne-
 que neglectum fuisse, palam constat. Gerit autem *VLOÆ*
 in sigillo suo Castri planam frontem, qvatvor lunatis pro-
 pugnaculis, totidemq; pinnis, turrium in modum acu-
 minatis condecoratam. Cujus subter radicibus, ex salo
 fluminis salmo exsilit, specimen illustre fœcunditatis,
 quam præ ceteris, genti nostræ natura consecravit. Qvam-
 vis autem per illos arenarios pulvinos, qvi in fundo ma-
 ris paulatim assurgunt, imo arundineta quoq; ve, qvæ sub-
 ter aquam enata ostium fluminis magis magisq; prætex-
 unt & obstruunt, tantis non hodie atq; olim factum,
 littora nostra agminibus subeat ista gens pelagi ludibun-
 da: eadem qva ante, si non majori copia, tamen semet
 circumq; vaqve ostiis fluviorum etiamnum infundere, vici-
 njæ toti *VLOÆ* nostræ nobisq; ipsis in sinu gratulamur.
 Potest de maris Botnici opulentia ista conferri popularis
 dilectissi. mei Dn. *Danielis Bonge* commentatio de Salmo-
 num natura & piscatione, qvam sub præsidio Medicinæ
 Professoris experientissimi Doct. *ROBERGII*, ante non mul-
 tos annos Upsaliæ publicæ luci fecit, vbi ~~magisq; uox~~ Vrbis,
 quale nos modo descripsimus, breviore disticho qvo
 que exprimere voluit:

Vloa qvam claret Salmonibus, ecce Sigillum!
 Fluctibus in mediis vbi Salmo sub arce notatur.

§. VI.

DE urbis nostræ haud minimo qvondam ornamento, Arce VLOBORGensi,* quæ XL. fere annis, ante ipsam urbem condita est, ab initio dissertationis statim monere nonnulla necessarium duxi. Atx hæc, qvæ VLEABORG, contracte VLOBORG adpellatur, non procul ab urbe, juxta ostium fluminis VLOÆ, prope eam partem urbis, qvæ mari advertitur, in insula, septem pedes supra planum horizontis (watu paset) dita, dictisque fluviï decidui cataractis circumdata, sub auspiciis immortalis memorie Svecorum regis JOHANNIS III, anno, secundi ab hinc seculi, septuagesimo exstructa est. Antequam

(*) Berg vocem, quam reveres Barg efferebant, munimentum significare, & a berg Scybo-Celtica voce descendere, in antiquitatibus Homburgensibus suis egregie probat A. J. SCHVARTZILLIS, in academiâ Gripvaldensi eloqu. Professor bodie celeberr. Inde vero à berg monte derivari ait idem illud munitionis genus, quod antiquissimi mortalium, incumbente fine aquarum, sive hostium mole, montium summitates difficulter accessibiles occupaverint; illamque situs opportunitatem, cum instrumenta non alia aliqua, neque virorum robora idonea suppeterent, in sue vita & bonorum defensionem converterint. & quamvis sequentibus temporibus, etiam campestribus locis ejusmodi munimenta excitaverint, pristinum numen retinuisse tamen & ad nostram usque memoriam in eadem significacione propagasse. Legi meretur egregia commentatio & cum illa conferri forte-dissert. de Varegorum originibus pag. 44. &c. itemque descriptio Kopingsæ vernacula, ubi Rupellarum id est: Castellorum veterum per Svediam, præcipue insularem usque bodie conspicuorum, exempla & testimonia adducuntur plurimæ

quam Moschovitæ A:o MDCCXIV numerosis suis agminibus hanc oram inundarent, eandemq; igne ferroq; va-stant, muto sat valido gaudebat, tormentisq; bellicis ad submovendum hostem idoneis, qva orientem & meridiem instructa erat. (4) Caussam arcis & munitiæ heic loci exstruendi, dicti modo hostes dederunt frequentibus incursionibus, paræcias *Kiemi*, *Ijå*, *Luå*, & *Limmingå* nunquam non vexantes. Factum enim iavenuimus A:o Salutis MDLXXXII. vt templum Jjoense, in cranium ecclesiæ illius Pastoris Dn. MATTHIÆ templi clave valide impæctæ necatoq; flammis subjecerint & penitus consumarent. Imo eodem anno quoq; circa finem, puta Nata-
litiorum SERVATORIS tertia feria, domus, qvæ in *Li-*
mingå divino cultui dicata conspicitur (quippe tem-
plum ecclesiæ Vloënses aliam non illo tempore fre-
quentabant) eodem fato, quo Jjoensium, deleta fuit.
Cujus cum ad aures divi regis JOHANNIS, nuncii pene-
trarent non unius clavis civium suorum, provisurus se-
curitati eorum in posterum qvocunq; modo, iussit non
Castellum modo exstruiri, sed etiam satrapas (*Ståthållare*)
in umbilico quasi Botniæ vtriusq; puta Vloæ residere.
Dictum factum. neque ante annum MDCLXXXI. ab il-
la arcis VLOBORGENSIS sede Satrapæ recedebant. For-
mam

(4) Circa annum 1590 Petrum Bagge nobilem virum cum exercitu Svecorum, numero 7500, vna cum machinis bellicis ad Vleåhamn (portum Vloæ) appulisse, aggères construxisse, to-
cum olim arcis circumfodisse, multa ibi sepulchorum ossa effodisse,
pulverisq; tormentarii tonnas XXXVII attulisse, ex manu-
scripto vetere qvondam ecclesiæ Saleåeris Cl. Dn. Matthesius
Obotnia sua p. 46, memorie prodidit.

mam ipsam munitionis, qvod adtinet, ejusque schiagraphiam: Latus occidentale atqve septentrionale castri, præstis sudibus eximiæ altitudinis atqve crassitiei in humum valide defixis & arcte jugatis, qvos cum Gallis Pallisader dicimus, munitum erat: imo vineis pluteisqve, loricæ instar, septum atqve circumdateum. Ambitus interior terreno aggere in altum modice surgente seclusum hostem tenuit. A septentrione fossa, directis in profundum lateribus, ducta conspicitur: eademqve saxonum mole valide præstructa, ne soluta qvocunqve modo soli mollioris crepido, illapsu suo alveum oppleat & in aream arcis ipsam, facilem inimicis transitum præstet. Tranqvillis rebus maxima siccitas foveæ illius. Sed cui illud decus & ab arte bonitas est adjecta, vt præter labentis fluminis vndas, ad nutum monentis admittere & profundo ventre, qvantum sat est, recipere queat. Qvatvor altitudinis eximiæ turribus e ligno fabricatis arcem ornatum diximus, qvibus suæ neqve catapultæ deerant ad ejaculandum missilia qvæcunqve idonea. Eo vero provisu & industria ad vrbis defensionem omnia conformata erant, vt per medias vrbis plateas, glandes ferreas, sine tectorum & eadem incolentium periculo, qui arcii & yrbi defendendæ vacarent, qvaqvaverunt transmittere potuerint. Ædibus amplissimis area arcis interior (*Borg* + *gården*) paulo ante exornabatur. qvarum qvinqve e saxis eximiæ molis, itemqve coctili laterculo exstructæ fuerunt. Testudines fornicesqve subterranei etiamnum supersunt validissimi usui præsidiorum, præsertim vero pulveris pyrii securitati, ceteroruqve instrumentorum bellicorum custodiæ & adseruationi destinati. Ceteræ domus ex trabibus constru.

Etæ vndeци admodum conclavibus distinguebantur. ubi o-
lim Satrapæ, cum heic loci munera obeundi caussa diver-
sis temporibus commorarentur, suas habuere mansiones.
Inter illas ædacula, super latericiam exstructa notatu di-
gnissima videtur, qvæ post desolationem etiam nūm super-
stes est, vetusqve Cancellaria, genita Cancellariæ appellatur;
in qva gl. m. GUSTAVUM ADOLPHUM regem, cum in
oris sub ærcto hisce aliquam diu commoraretur, hospitium
habuisse, constat. (b) Qvæ super sunt ædificia humili-
ra, vtpote custodis ædes: fornicata eorum receptacula,
qvi obnoxiam carnifícis arbitrio animam ducunt: item
frumentarias & penuarias cellas, ceteraque lubens heic,
prolixitatis evitandæ ergo, taceo. Verbo dicendum de
exigua domo illa saltem, qvæ ad partem plani inferioris
meridionalem, muro coctili fabricata prostat, qvam
Dostorem JOHANNEM MESSENIUM Patrem hi-
storiae Svecanæ & ob clancularias cum SIGISMUNDO
Polonico machinationes, (c) in hoc nostro castro ali-
quæ-

(b) A: o 1614 den 1 Martii ankom Konung Gustaf Adolph till
Vloborg, och afreste den 10 Martii.

A: o 1622. den 22 Januarii war Konung Gustaf Adolph åter i V-
loborg; ut vir antiquitatum Patriæ callentissimus, adm. Rev.
atg. Pracl. Dn. Mag. ERICVS FROSTERVS Præpositus & Pa-
stor Kiemiensum hodie adcuratissimas, in Mss. observationibus
ad Antiqu. Ostro-Botnicas dat. Vloborg d. 14. Sep. Anno
MDCCV. memoria prodidit.

(c) Confr. Joh. Widekindi historia GUSTAVI ADOLPHI Libr.
VI. p. 351. ubi hoc de MESSENIO nostro referuntur: Det
wål meriterade af våre historier och antiquiteter Joh. Mes-
senius blef och i denna månad, forte Februarii, bortsönd

quanto tempore detentum, propriis sumtibus extruxisse, ibique vivere desisiisse, fama non incerta perhibet. Ad hodiernam castelli faciem, quod adtinet: post efflorescentem pacis olivam intra patriæ fines, de novo acutissimis circumquaque palis, valli instar, circumseptum est; imo ad latus meridionale veteris muri reliquiæ, ab hostibus funditus non penitus excisæ (*d*) etiamnū apparent. Porta arcis, ab oriente rudi saxo constructa est: superne arcuatis fornicibus vineta. Sed quæ, postquam injuriâ tempestatum, rimas pati cœpit, ruinam minatur. brevi collapsura, nisi quantocius resarcitur. Ab illa non procul carcer ille est remotus, in quo hominem quendam magum, nomine *Mondonen*, beneficii & aliorum maximorum scelerum reum vincitumque, cum malo genio graviter conflictasse, tandemque ab illo, cum paecto stare nollet, horrendum in modum disceptum; certe loco inde nomen impositum fuisse, multi sunt, qui sibi persuadere velint. In ortum magis magisque penetramtibus cujusdam, hypogæi seu subterraneæ porticus vestigia

til Cajana uti fångelse, før mistækket skul, eft øfver lefwererad til Eric Hare, hvilken honom mycket plågade. Adde sis Bazii inventarium bift, eccl. Specan p. 564.

(*a*) Dolendum hostem plus satis. augustum buncie, quam, quæ in Asturiâ, Romanorum AUGUSTUS (a quo tamen stirpis originem arcessere non dubitat vid. de Varegororum originibus dissert. Ab. p. 82,) longè alia victoriæ monumenta, in nostræ gentis expugnata arce reliquisse. De illô enim Imperatore constat, quod Lanciam validissimam urbem, cum facies poscerentur, stantem potius quam incensam Romanæ victoriæ monumentum fore edixerit. Flor. IV. 12. 57.

gia sese nonnulla offerunt: ejusdemque abditæ & vsque
 adeo angusto loco conclusæ pridem, ne proderetur se-
 cretum, vt in illa nec stare quisquam neque sedere pos-
 uerit, nisi simul reperet aut inclinato corpore re-
 cumberet. Hodie, quantum constat, abolita penitus.
 Tempore belli vero, fugientibus, perque eandem in i-
 psam urbem se subducere cupientibus mirum in modum
 profuit. Ab illo tempore, quo arx habitabilis esse cœ-
 pit, ordinarie præsidem & præfectum habuit provin-
 ciaz gubernatorēm. Vna cum illo domicilia sua ibi ha-
 bebant ceteri officiales quoque: vtpote rationum tabulis
 adcurandis nec non juri dicundo exequendoque subpræ-
 fecti (Lands-Cameraren och Lands-Secreteraren) ut ce-
 tera minorum gentium ministeria præteream. Hodie
 postqvam non una vice infelici fato incendiorum, præ-
 cipue vero anno MDCLXX. ædes & tabulata consumta
 fuere plurimæ: sedis honore pristinæ orbatus & deniqvæ
 hostibus incessus locus, adeo non hostibus arcendis usui
 alicui amplius esse potest, vt maleficiis carcere cohiben-
 dis asservandisqve hospitium securum ægre præstet. Præ-
 ter illa ergastuli purgamenta non nisi custodem pœnalem,
 & qvos ille conservos habet, suas intra ruinas recipit. Ce-
 tera, dirutis tectis, *ima* tenens tristeqve gemens Palladis a-
 vis habet. Marcessit enim fragilis & ruinosa materia cre-
 bris imbrium illapsibus magis magisqve, ita vt, quæ su-
 persunt, convulsa & male coharentia, *Superum* qvisqvā
 amplius inhabitare nequeat. Et licet illaborarint perillu-
 stres regionis nostræ præsides atqve præfecti, pro altio-
 re, qva in gentem propendent, cura nisuqve, in refectione
 munimenti decentem, e lqvalore suo tamen decus &

tutamen hocce vrbis nostræ nondum resurgere potuisse,
qui genium loci ab ipso limine modo salutaverint universi norunt.

§. VII.

A exórtu, hoc est, Præfectorum provincialiū generis nobilitate & heroica virtute illustrium, inqve hac arce partim residentium, qvotqvot ex coævis monumentis, literisqve eorum autographis, eruere potuimus, nomina & fata hæc sunt:

I. Dn. ERICUS PUKE, eqves auratus erat, regni senator, Korsholmiæque Dominus & Gubernator, circa annum 1440. floruit. De qvo Vasensi præside Messenius in epicedio funeri Brenneri, loci illius Pastoris consecrato, in hunc modum loqvitur :

*Metropoli pagus quondam fuit iste superbus
Armipotens Puchii, quem moderata manus.*

II. Dn. MATTHIAS MARTINI [Matts Mårtenson] A: 1540.

III. Dn. JOANNES [Hans] Swånske A: 1564. (a)

IV. Dn. PETRUS BAGGE, Arcis Vloborgensis, vt plerisque placet exstructor, A: 1570. (b)

V. Dn. JOANNES MÖNICH. cuius tempore bellum, Klubo bekriget sic dictum, ductore Claudio Flemming, in parœcia Ilmola, circa annum 1597 exarsit.

VI.

(a) Ante laudatus Præp. Ericus Frosterus, in Mscr. Observationibus ad Antiqv. O-Botn. hos tres supra nominatos iisdem annis Satrapas fuisse, ait: quorum nomina tamen alii plane prætereunt.

(b) Conf. Cl. Mag. Israelis Stecksenii dissert. de Westro-Botnia p. 44. ubi dicit PETRUM BAGGE tempore regis IOHAN-
NIS III, ptriqve Botnia præfuisse.

VI. Dn. ISAACIS BEHM, A:o 1600 cujus auspicio, Joannis Ottosonii metatoris opera, generalis per Ostro-Botniam agrorum dimensio (almān resning) instituta fuit.

VII. Dn. ERIGUS HARE, A:o 1610. Tavastburgensis postea Castellanus. Messen. Scord. illustr. X. vlt.

VIII. Dn. CHRISTOPHORUS von WERNSTEDT de Vtal & Harbroholm, qui gubernator constituitur universæ Norlandia, Bothnia occidentalis & orientalis, Gestricæ nimisum, vrbis & castris Gepalensiæ, Helsingia, Medelpadie, Angermannia, vrbiumque emporeticarum Hudvikswaldie & Hernosandie, item castrorum Vloæ & Cajanaburgi, vrbisque Wasenfis. prout muneris honorifici prolixior habetur recensio in litteris regiis ad eundem Stokholmiae datis die XIV Aprilis 1620. (c) A:o vero 1622, arcis Vloborgensis præfecturam administravit.

IX. Dn. IOHANNES MAGNI (Månsön) VLFSPARRE de Ti-senhult (d) A:o 1624.

D₂X_p

(c) Conf. Mon. Vllerak. p. 116. 117. 118. ubi ejus monumentum sepulcrale in Templo Cathed. Vpsal. delineatum, exstat.

(d) Annis 1625. seqq. & 1631. Norlandiarum præfectorum gesti. Illum Erico Hare (Messen. Scord. X. pag. 41.) antecessore suo Mufis & bonis litteris non multo faventiorem fuisse, epistola de MESSENIO ejusque conjuge GROTHUSENIA ad GUSTAVUM ADOLPHUM regem, anno superioris seculi, ab HIMLABORG, VRANIENBURGO (forte VLEOBORG) prescripta satis indicat, cujus cum versionem Germanicam in bibliotheca Sveo-Gothice sua Tom. III. pag. 235. seqq. publici juris facere voluit Vir Celeberr. Dn. CHRIST. NETTELBLAD in gratiam & usum eorum, quorum interest, præcipue vero civium & popularium meorum heic loci inserere non pigebit;

Alleranddiaster König und Herr.

Ew. Königl. Majestet gebe unterthänigst zu erlägeln, daß, da ich im verwichnen Sommer an die Russische gränze verreisen wolte, um zu erfahren, wie es mit der gränze und deren beschaffenheit bey denen flüsssen zustünde, ich daselbst alles auf beyden seiten in gutem stande befunden, dergestalt daß kein theil auf den andern etwas zu sagen hatte. Als ich aber unterweges nach Cajaneborg kam, erfuhr ich, daß zwischen dem Capitaine Erich Pederson und Johannem Messenium ein streit entstanden war. Weß halben ich den so gleich dem Capitaine und Messenium mitt seiner Frau in eine Cammer vor mich kommen ließ, um sie in dieser sache zu hören. Da ich denn nichts anders bemerken kunte, als daß Messenius keine befugniß hatte, sich über den Capitaine zu beschweren. Dannenhero ich denn, so bald daß verhöre vorbey war, für die thüre wachte setzen ließ, da sie annoch alle beiß mir in die Cammer waren, und zugleich mitt dem Capitain alle seine handlungen und behältnisse auf Ew. Königl. Majest. gnädigen befahl, in drey tagen durch suchte, worinnen ich, meiner pflicht und schuldigkeit zu folge, mein bestes gethan, aber nichts, was in seiner sache von einiger erheblichkeit sein könnte, gefunden, als was Ew. Königl. Majest ich in unterthänigkeit, hiebey übersende. Begehendes Papistisches Gebet-Buch wolte seine Frau ungern misen, vorgebend, daß es ihrem Vater vor dem gewesen wäre. Ich sollte auch fast vermeynen, daß er alhier keine dergleiche sachen hätte: nachdemmahlen er von der zeit an, da er nach Cajaneborg gekommen, mitt allen Officieren auf gedachten Schloß ein unruhig leben geführet, insonderheit aber seine *mala herba*. Unter deßen habe in seinen behältnissen eine solche Bibliothec von alten urkunden gefunden, die bey einem solchen menschen nicht sein solte; sondern es wäre weit auklicher, daß se bige in Ew. Königl. Majest. Canzeley verwahret läge, und Ew. Königl. Majest. und das Reich sodann grössern nutzen haben könnte. An Ew. Königl. Majest. versende auch ich unterthänigst einen mir von Messenio zugeschriebenen Brief, woraus Ew. Königl. Majest. befinden werden, wie er seine sache beschäiget. dat. Hinleborg d. 8. Octob. 1624.

JOHAN MÅNSSON VLFSPARRE.

*Litteras, quas ad satrapam hunc eundem prolixiores scripsit
Messenius de Scandie illustrata opere affecto suo, una cum ce-
teris*

- X. Dn. ERNESTIUS CRUTZ, A:o 1632 (e)
 XI. Dn. MELCHIOR von WERNSTEDT, de Vtal & Harbro-
 holm. A: 1635.
 XII. Dn. JOHANNES KÜLË , de Frötuna, Drottingar Har-
 ge & Berga, A:o 1646. (f)
 XIII. Dn. ERICUS ACHATII (Åkefon) SOOP de Hammar &
 Kolltorp. A:o 1650.
 XIV. Dn. THIRE RIBBING, de Gresenholm etc. A:o 1656.
 XV. Dn. JOHANNES GRAAN, A:o 1661. qui antea Juris
 Doctor & Professor fuerat. Ejus tempore Botnia Oc-
 cidentalis, quæ hactenus a plurimis praedictorum Satra-
 parum una cum Botnia - Orientali gubernabatur, sejun-
 cta est.
 XVI. Dn. DIEDRICUS WRANGEL, Comes , A:o 1676. pri-
 mum in arce nostra residens, egregie spartam suam ad-
 ministravit, deinde vero S:æ R:æ M:tis Senator ac Col-
 legii

teris Messenianis, quæ eodem loci habentur, consulto prætereo:
 Lectori non incurioso aetorum horum ad librum videndum coë-
 mendumq; salivam movisse contentus.

(e) De hoc Gubernatore ita loquitur Cl. Mag. Istr. Stecksenius in
 cit. diff. de West-Botnia p. 45. Deprebendimus veramque Botni-
 am Orientalem & Occidentalem eidem præfecto subjectam fuisse;
 postea vero, per tempus aliquod, gubernatoris seaem Vlaburgum
 fuisse: Norlandiarum autem Occidentalium & Lavmar-
 kie gubernatori Hudvicsvaldia constituta est sedes, uti patet ex
 statutis GLIST. ADOLPHI, quæ sub titulo: Formæ regiminis A:o
 1634. d. 24 Julii sancita sunt. Consentit Nob. BENZELSTIERNA.

(f) Sacerum Topareba hic, cuius cum nomine generis posteritas
 pridem extincta, habuit Senatorem regni Cancellariumque JO-
 HANNEM SKYTTÉ, teste in Upsalia Schefferg p. 216. etc.

legii metallici præses constitutus. Heros propter innumerā in patriam nostram merita, nunquam satis laudandus, sub quo sedes gubernatorum VASAM iterum transferebatur.

XVII. Dn. *GUSTAVUS GRASS*, A:o 1685.

XVIII. Dn. *JOHANNES EHRENSKIOELD*, Liber Baro, circa annum 1694.

XIX. Dn. *LAURENTIUS (Lorenz) KLERCK*, Liber Baro & Generalis locum tenens ab A:o 1707. ad hostilem invasionem, cuius nomen & tituli valvis sive portæ Korsholmæ sublimiori videntur adscripti.

XX. Dn. *REINHOLDIUS WILHELMUS von ESSEN*, Liber Baro & Generalis Major, qui A:o 1720 huic muneri admovetbatur & provinciam hancce omnium cum laude administravit, usque quo A:o 1732. die 3. Maji VLOÆ, in negotiis publicis detentus, pie exspiravit. Funus ejus sub Messenii sepulcrali tumulo in templo Vloënsi, eisdem mensis 7. die, cum pompa beatis manibus ejus digna, terræ mandatum est.

XXI. Dn. *BRODERIUS RÖLAMB*, Liber Baro, A:o 1733, civilis & literatæ reipublicæ delicum, intra biennium, omnium qvorum interest, summo cum desiderio æcum fatale suum explevit, vitamque posuit.

XXII. Illustrissimus Comes Dn. *CAROLUS FRÖLICH*, e Vestro-Gothia, cuius, summo cum imperio, equestri militiæ diu & gloriose præfuit, factus Gubernator Ostro-Botniæ atqye Cajaniæ, munere demandato eodem summa cum justitia, neqye minore gloria: certe provincialium emolumento maximo, hodie defungitur. & vt incolumi patria, flospes & salvus ipse diu præsit, ardenter & ex toto pectore yoyemus ! Si

Si forte, serie alicubi interrupta, calamus cespitaverit,
benignam LECTORIS humanissimi mitemque censuram,
enixe rogamus.

§. VIII.

Poscit jam ordinis ratio, vt de vrbis VLOÆ ædibus publicis atque privatis nonnulla adjiciamus. qvarum pri-
mum locum sibi vindicat Templum, cuius, ceteras super
ædificiorum strues, tanta semet amplitudine fastigioque
moles erigit, vt procul intuentibus etiam religio-
nem incutiat. Est enim longitudo illius, intra parietes
vlnarum: latitudo autem ad cubitos viginti cum dimi-
dio, mensurae Svethicæ se extendit. Fundatorem religionis
eundem, quem civilis societatis suæ, vrbs nostra agno-
scit. Ejus autem, puta templi initia ad annum MDCXIII.
omnino referenda sunt. quo tempore facellum parochi-
ale illud, qvod haetenus inservierat, desertum & deso-
latum fuit. Procedente tempore, cum populosior ma-
gis magisque evaderet vterque cœtus, cum paganus tum
oppidanus, & primi pomœria templi succrescentem au-
ctibus aliis super aliis, turbam hominum nullo modo ca-
pere possent, factum fuit demum, vt A:o MDCLXXXII.
ortum versus, qvarta sui parte adaugeretur, accessione-
que satis magna ista in eam dignitatem amplitudinemque
deveniret, vt per omnem plagam, qvaqva patet Ostro-
Botnia, vtrum ex silvestri materia validum magis opero-
sumque fanum se alicubi conspiciendum offerat, admodum
addubitem. Religionis & operis splendorem situs
& amœnitas loci non parum commendat. In continen-
ti enim & medio fere vrbis loco, eodemque amœno,
non viginoso aut retorrido, sed temperato humoribus
colli-

colliculo arenoso constitutum visitur. Olim excelsa turris
et dongi quo advenas salutabat. cum vero senio confecta
illa ruinam minari videretur, tempore opportuno eam,
non multo ante (4) ecclesiæ adcurandæ præfeci vtri-
usque ordinis destruxere, ne jacentibus in propinquo
ædificiis publicis privatisque, improviso casu suo damna,
quæ pensari ægre possent, acceleraret. Erat turris una
cum tabulato, cui insistebat 75 vlnas alta, cujus ætas
se quoque ultra seculum porrigebat. Exterius sancta do-
mus, vnicam, quæ occasum respicit: tres autem me-
ridiem verius porticus seu introitus habet. ab omni
parte vero, tabulis & scandulis resina duratis, tectoque
concinne fabrefacto, adversus vim tempestatum munita
est. cujus venustatem internam non parum promo-
vet fenestrarum hinc inde frequens ordo, quæ cum
liquida & larga luce sua sacra penetralia quæque com-
pleant, quantum præstet clarior nostri ævi Lux sacro-
rum, nimbis & tenebris Pontificiorum, quæ fornicibus
templorum etiamnum multis adhærent, non impie quis
conjicere potest. Intrinsecus variis picturis & tabel-
lis parietes ornantur; non aliis, quam quæ sanctorum
vtriusque fœderis imagines, & quæ ad æmulationem
proposita sunt, facta eorum heroica repræsentant. Sex
admodum columnæ sunt, quibus omnis sustentatur &
consolidatur operis moles. Tectum ipsum tergeminati
arcuati operis concamerationem habet, trabibus & ta-
bulis compaginatam validissimis, vt non pondere con-
velli, aut ætatis vitio aliquo dehiscere facile possit. Pars
religiosissima templi, quæ ab ecclesiasticorum CHORO

nomen

(4) anno MDCCXXXII. die 30. Augosti.

nōmēn traxit, ligneis cancellis singulari arte tōrnatis, nec non aureis argenteisque picturis internitentibus a templo sejungitur. Ab ipso vero chori introitu sigillum & insigne civitatis nostrae ex ligno affabre cælato, sculptum conspicitur. Intra septa illius sese primum conspicendum præbet Altare, fenestrarum patente fastigio illustre. E fornicis sublimi, pensilis idemque eximiæ magnitudinis lychnuchus se dimittit, quinque brachiorum; in quibus vis ingens cereorum quotannis, præsertim epiphaniae & circumcisionis Dominicæ festo accenduntur. Candelabra super altare quatvor eminent cælati operis eximi. Pars anterior mensæ sacræ, integumento hōloferico, cui imago CRUCIFIXI, duarum librarum argenti puri inserta est, adoperta comparet, de quā infra (b). Salutiferæ passionis simulachrum illud, civis & senatoris JENDERIANI beatæ memorię olim consecratum e-jusque sarcophago, ceu fidei & resurrectionis tessera ad-fixum pridem, cum adpropinquaret hostis anno seculi hujus MDCCXV, carbonis candentis instar, incendio extractum fuit, diaconi, qui locum in ecclesia eundem hodienum tenet Dn. Rajalenii opera & providentia. Is in Botniæ transmarina se proripiens, ne direptioni hostium prostaret, anathema hocce vna secum subduxit. cuius rei oculati testes hodie multi supersunt; testes tabulæ illæ quoque, quibus cum redditibus & expensis, vaca ecclesiæ ejusque acta perscripta inveniuntur. Bapti-

E

sterium.

(b) CIVIS ET SENATOR VLOENSIS CLAUDIVS JENDERIAN, natus A:o 1650. die 18. Martii, denatus A:o 1704. die 18. Februarii, sepultus eodem anno die 3. Aprilis. Hæc vera iconi adscripta,

sterium affabre sculptum variisque coloribus & iconibus distinctum ad chori, aut si cum veteri ecclesia loqui mavis, ADYTI fores locatum est. (c) Pavimentum cho-
ri monumentis sepulcrorum varie exlectum & quasi tes-
sellatum adparet. In cuius meditullio tumba marmorea
viri, qui de tumulis heroum Sveo-Gothicorum scripsit,
heroibus ipse adnumerandus, JOHANNIS MESSENII Go-
thi conspicitur: titulo, opere, itemque ferreis annulis
quatvor, qui lapidis quadrati extremitatibus inserti &
valide insculpti sunt, a ceteris distincta (d). In illa vici-
nia exedrae presbyterorum positae inveniuntur, suis, ad ve-
teris ecclesiæ morem, distinctis sedilibus, ordinibusque
distinctæ. In eadem classe episcopi cathedra primatio lo-
co eminet. eandemque excipiunt presbyterii, scholastico-
rum

(c) Limbum ornant hæc inscripta verba: A:o 1632. den 17 Maji
första gången målat. A:o 1710. den 17. Maji andre gången
utstofferat.

(d) Sepulcri claustro hæc verba incisa sunt: HÄR HVG
LA DOCTOR JOHANNIS MESSENII BEEN. GJÄLEN
I GUDZ RIGE, NYCHETE KÖRING HELA
VERDEN. 1636 Circum peripheriam autem: Ps. 37. v.
3. 6, 7. BEGÅLLU HERMANOM EGN WAG,
DCH HÖVPAS VYPÅ HONDOM, HAN SKAL
MÅL GHRAE Sc. Ante obitum suum vir illustris, quem
intra velum clarias artes Musæ docuerant, templo Vloënsi
tres a se exaratos rerum Svetbicarum commentarios dedica-
viri speculam pura, chorographiam arque theatrum no-
bilitatis, qui vivo eodem lucem adspexerant. Scondiæ e-
nim historiarum tomi non nisi septuaginta post obitum illius,
annos ex carcere suo tenebrisque prospera potuerunt.

rum & diaconorum ceteræ cellulæ, foribus & pessulis cœgregiè munitæ. Suggestus, etsi ligneus & ad antiquitatis æmulationem confectus est, satis tamen concinnam structuram, prodit: quippe iconibus multis, præcipue vero XII. Apostolorum, immo solis cœlique, aureo superinducto fulgore, coruscat. E fastigio Vloënsis communitatis insigne, ectypâ sculptutâ novâ comparet. (e) Clepsydra super basin ex orichalco solido, metæ instar efformata circumagit; cui insuper adhæret candelabrum versatile, conspicuæ formæ & trium brachiorum. ut ceteros lychnuchos taceam, quibus tempore hiemali, candelæ & cerei, ad splendorem loci religionisque accendi solent. Sacrarium, ad meditationes sacras concionaturis peraccommodum, suo cum penetrati (f), ab oratorio pulpito non procul remotum est. Vasa & vestimenta, ceteraque sacris destinata vīsibus ~~μημήλια~~, una cum ecclesiæ ærario eodem loci conduntur. Inter illa argentei operis eximus cantharus, sacris ritibus mysteriisque sacer, præstat: orificio sensim dehincente patescens & auro purissimo vndequaque obductus (g). Hujus ab

Ez

introi-

(e) A.o MDCCXXXV suggestus hic, renovatâ veterâ picturâ, de novo politus una cum imaginibus & sculpturis suis. Iconi autem solis auricomis, mercator honoratissimus Georgius Durckström aureum colorem, aureas impensis, adjicere haut gravatus est.

(f) Ne qua hibernis mensibus algifica vis frigoris vini in sacris vīsum intervertat, & concionaturis ipsis in officio fraudetur, anno superiore exstructa domus ista & camino ardente munita.

(g) Cantharus hic pondere $68\frac{5}{8}$ unciarum (137 $\frac{1}{2}$ God) A.o

introitu sacri penetralis, imago comparet artificiose pita MESSENII, priso more, anathematis in modum, suspensa & posterorum æmulationi consecrata. Certe si quo alibi sacrilegio, monumenta pietatis vetera dejiciuntur (b), summi viri memoriam hancce VLOENSES mei penes se extirpari passi fuissent, simulachri illius exemplum in cæmeliis ANTIQVIT. ARCHIVI Holmiae non ullum reperiretur; neque Scandæ illustratæ Phidium opus ære descripta ora illius a capite ostentare potuisset (i). De cetero ornatum templo non minimum conciliant VIII. eximii ponderis atque molis lychnophori ceteri (Lius-cronor) ex metallo aheno fusi, quorum maximus & speciosissimus 16. continet brachia, gradibus distincta suis & gestandis luminaribus perquam idonea. ut cetera mixti æris candelabrorum brachia prætereant, quæ parietibus hinc illinc adfixa sunt, eorum usui, quorum a media templi regione, qua lychnuchi majores pendent, remotore loco, subsellia distant.

Loco,

MDCCXXIX. ab aurifabro Vloënsi Johanne Collin, artis sue specimen exhibituro, confectus est.

(b) Merentur legi, quæ de monumentis veterum temeratis, præcipue vero picturis eorum in fornicibus templorum olim conspicuis, & non levi cum injuria historiae postmodum deletis Schefferus in Upsalia pag. 213. itemque de defectu histor. Svec. nuperrima dissertatio passim monent.

(i) Inscriptio talis est ante faciem, majusculis picta litteris: ÆTATIS SVÆ 30 - Anno 1611. In inferiori parte tabule liber aperitus & quidem albus est, in quo hec legantur verba: MVSÆ POST FVNERA FLORENT. MORS SINE MVSIS VITA, ad quæ digitum indicem ipse suum intendit.

Loco, vbi ad occasum fores aperiuntur, superne eminet symphoniae pithaulicæ organon, quatvordecim tuborum ordinibus, seu vocibus constans, quod quoties sonoro suo numeroq; modulorum concentu, gregis in vnum collecti pietatem inflamat ad psallendum DEO sacris hymnis, toties artificis sui quoque dexteritatem celebrat & commendat. Civium præstantissimorum non nulli, sumtuum liberali facta collatione, pietatis suæ symbolum esse voluerunt. qui cum optimè de se merito NUMINI grates, vna voce se non exsolvere posse videant, effuso in guttura plura spiritu, multiplici modulatione, multiplicem caritatem suam exprimere voluerunt. Contabulationes editiores præcipue duæ, Sve thice Læktare, superiorem templi regionem distingvunt & in frequentioribus sacrorum comitiis, ad audiendam præconis vocem, stationes & distincta sedilia civibus sua cuique præbent. Introœuntibus ad lævam, choro haut procul, pilæ inscripta deprehendimus sequentia: A:o 1610 är Vhlo stad privilegierad. A:o 1613. är kyrkian funderad. A:o 1639. är hon första gången målat. A:o 1682. är hon en fierdendel tilbygd. A:o 1685. är hon på nytt med fergor utstofferat af Abraham Barckman. Quod ad nomen adtinet, quo, cum nasceretur templum, forte insignitum fuit, nec scriptum superest, nec fide dignum testimonium aliud, vnde cognitio non satis perspectæ rei illius haurienda est. Si quid vulgi fabulis certitudinis aut solidi inest, S. OLAVI Norvegiæ regis, gentium, quæ septemtrionibus subjacent, Patroni olim religiosissimi nomen gerere dicendum esset. Verum cum post factam repurgationem religionis ab istis Pontificiorum

orum sordibus , annis plus centum facta fuerit ædis sa-
crae hujus fundatio , superstitionis pristinæ aliquam tum
temporis rationem habitam fuisse , ægre mihi persuade-
re possum . Antequam de profligando Papismo consilia
iniri cœperunt aliqua , onerosæ pietatis tributum an-
num , quod S. OLAVI Nideråsiensi ecclesiæ diu satijs
contulissent , Svethi proscriperunt . De iisdem libera-
tis jugo sacrorum isto , quod occasionem dare voluerint
servitutis pristinæ , sub quounque nomine reducenda , a
prudentia recentioris ævi atque religionis procul ab-
horrere existimaverim . Interim ea , quæ jam ante §. 2.
monuimus de Ouloënsi regione ab OLAVO sancto jam
olim cognominata , hac traditione novâ , si quid solidi
insit eidem , non obscurè confirmari , quisque videt . Cœ-
meterium capacissimum est idemque amplissimum : tra-
bibus & tabulatis , aggeris instar , circumdatum . Intra
aream loci , memoriam defunctorum lignea monumen-
ta loqvuntur ; in modum sacelli illius exstructa , quod ab
altera parte sinus Botnici , Stephano sancto suo Norrælenses
olim posuerunt : cujusque apud Örnbielium imaginem
depictam oculis usurpare integrum est (k) . Tria sunt ad-
modum , quibus conveniri potest , limina cœmeterii . Quæ
occasum spectant fores , turri conspicuâ , campanisterii
vices gerente superbunt . Ceteræ meridiem modo , mo-
do euro - notum Svethice Sud-Ost , spectant . Campani-
le , per quod in cœmeterium , vti dictum modo fuit ,
introitus patet , etiam ex ligno , loco cum vetere & pri-
ore non eodem penitus (l) A:o MDCCXXVIII. affabre

ex-

(k) Lib. III. 15. 20.

(l) Intervallo passuum triginta circiter , sedis fundamenta pri-
oris distant ab illo , quod bodie est , campanili .

exstructum est. in cuius inferiori parte obscuriores quatuor domunculæ sunt, ignobilioribus adservandis vasis aliquæ ecclesiæ rebus perquam opportuna repositoria. In superiori vero contignatione tinnula æra duo sunt admodum, mellitissimi soni clangore suo ad acceleranda sacrorum solemnia, civium pariter atque paganorum communionem evocantia (m).

§. IX.

(m) Majoris ad limbum peripheria 6 vlnarum est. quinque pondo navalia, 18. minor: & 13. libras continet. In circulo superiori hec inscriptio legitur, Ps. 96: v. 9. Tilbedier HÆ ran i helige prydning: hela verlden fruchte honom. b. e. incurvate vos JEHOVÆ in decore sanctitatis: formidate & conspectu ejus tota terra. Ab altera parte effigies augustissimi regis nostri ari imisa conspicitur, cum hac inscriptione gemina: FREDERICUS I. D. G. R. S. TOPARCHA OSTROBOT. Lib. Bar. REINHOLD. WILHELM. von ESSEN. E regione VDALRICÆ AUGUSTÆ vna cum nomine, effigies veneranda comparèt: cui titulo perinde inferiori loco adjecta est mentio episcopi Aboënsis illo tempore sedentis, beati D. LAURENTII TAMMELIN. A limbo propiore loco hoc elegium insertum legitur: IN LAIDES GRATIÆ DIVINÆ ET SACROS VSIS ECCLESIAE VHLOENSIS, CURA PRÆP. ET PAST. MAG. ZACHARIAE LITHOVII: ET CONSULIS DOMINI JOSEPHI KLOWENSICH. Ministror. Ecclesiæ, Dni. Johan: Cajani, Dni. Georg. Rajaleen. Sumtibus Cath. Jenderjans. Henr. Arfvolander. Laur. Forbus. Simon Nylander. Jac. Salander. Saræ Vlhom. H. A. Niska. Et C. M. Gerhard Meijer me confecit, Holmiæ A:o MDCCXXIX. Infra deniq; in cиро leguntur: Ps. 132. v. 7. Vi wilje gå in uti hans boningar, och tilbedia in för hans fotapall.

§. IX.

Fit hæc, templi, aut si veterum Christianorum minus inviso nomine vti velis: *Oratoriis sacri descriptio: in quo invocatur Nomen DIVINUM, preces & piæ voces, vtinam diu! dicuntur & audiuntur. Antequam ab illa vero sancta communione vrbis ad secularia transitum fecerimus, presbyterii & quidem præcipuo loco Pastorum, qui in præsens vsque, curâ Sionis & gregis dominici hujus*

b. e. accedimus ad tabernacula ejus: incurvamus nos ante scabellum pedum illius.

Minor autem campana, cuius circumferentia 4 $\frac{1}{2}$ vlnarum habetur, duabusque libris nauticis (Skieppund) constat, banc gerit inscriptionem. Ps. 50. v. 5. Församler mig mina heiliga, som förbundet mer achta än offer. b. e. congregare mihi, quos benignitate prosequutus sum, qui icerunt fædus mecum per sacrificium. Ab uno latere sola insculpta est serenissimi regis effigies, scilicet: FREDERICUS I. D. G. R. S. & infra hec verba conspiciuntur: IN MONUMENTUM RESTITUTÆ PACIS. Ulterius: IN LAUDES GRATIÆ DIVINÆ ET SACROS VSUS ECCLESIAE VHLOENSIS, IPSIUS QUE SUMTIBUS, CURA PRÆP. ET PAST. MAG. ZACHARIAE LITHOVII ATQUE CONS. ESALÆ GROOP, Holmie A:o MDCCXXII. d 12. Sept. Catharina Mejier me confecit. In margine. Ps. 84. v. 1. 2. Huru lustige åro tina boningar, HERRJE ZEBUDS! min själ längtar och trångtar efter HEDWIGS gårdar: min kropp och själ frögda sig uti lefswandes Gudi: b. e. Quam amabilia sunt tabernacula tua, O Jehova exercituum! Desiderio afficitur, etiamque deficit anima mea ad atria Jehova: cor meum, & caro mea exclamant ad Deum fortem viventem.

- jus, egregiè defuncti sunt; numerum inire, à præsenti
instituto minime alienum erit. A tempore vero funda-
tæ ecclesiæ sequentes claro nomine pastores inveniuntur.
 I. Dn. *Johannes Henrici Limingius*, circa annum 1610.
 2. 3. 4. anonymi.
 5. Mag. *Simon Er. Frosterus*: pastor Paldamoënsis pariter
que rector scholæ Vloënsis. hinc pastor ecclesiæ hujus
A:o 1620. constitutus.
 6. Mag. *Marcus Pauli Sadelerus*, Biörneborgensis, remotus
ab officio, Neocarlebyensis iudimoderator tandem ex-
stitit.
 7. Dn. *Michaël Jurvelius*, ex Secretario Acad. Aboënsis Pa-
stor factus Vloæ 1657.
 8. Dn. *Henricus Josephi Lithovius*, cui apud Schefferum in-
ter litteratos Sveciæ locus non incelebris tribuitur, Sve-
ciæ literat. p. m. 324.
 9. Dn. *Jacobus Simonis Frosterus* A:o 1678. P. & P. Vleðensis.
 10. Dn. *Andreas Jacobi Frosterus* A:o 1710.
 11. Mag. *Zacharias Gabr. Lithovius*, Vloënsis, & Neoviensis
ecclesiæ in Ingria pastor primum: inde Vloæ pastor
& præpositus ab anno 1713. vsque hodie munere fun-
gitur eodem: Vir eruditione & meritorum gloria cla-
rissimus.

DIACONOS, temporibus proximis, præter pastorem vsq; ad
annum MDCCXXIII. tres admodum ecclesia sustentavit. In
comitiis regni verò eodem anno habitis, tertium ceu su-
perfluum & rationibus privatis onerosum, cives, ipso par-
tim clero neque invito, deprecati sunt.

Ex illo ordine

1. erat Dn. *Matthias Mansueti*, patre, vt videtur Mansue-
F

10. Jacobi natus: cujus inter Paldamoënses pastores, personalia prescripta leguntur in illa provinciae Cajanensis descriptione Msc. quæ virum gravissimum & doctiss. Dn. JOHANNEM CAJANUM P. & P. Paldamoëensem auctorem agnoscit.
2. Dn. Zacharias Sigfridi, Aboënsis: amne in ipso Vloënsi funere mersus acerbo.
3. Dn. Henricus Job. Fordelius, A:o 1642.
4. Dn. Henricus Josephi Lithovius, A:o 1644.
5. Dn. Jacobus Sim. Frosterus, A:o 1655. postea pastor Vloënsium.
6. Dn. Zacharias Ulbegius A:o 1672., deinceps pastor Jjöënsium.
7. Mag. Henricus Sacklinius, A:o 1675. simul rector scholæ & sacellanus, vitam ibidem cum morte mutavit.
8. Dn. Carolus Lithovius. A:o 1678.
9. Dn. Johannes Forbus A:o 1682. postmodum pastor in Sijcajoki, vbi A:o 1733. finem vivendi fecit.
10. Dn. Georgius Teudschorius, A:o 1682. Vloë obiit 1691.
11. Dn. Andreas Jacobi Frosterus, A:o 1692. postea pastor Vloënsium.
12. Dn. Johannes Erici Cajanus, A:o 1694. ordinatus & ultra XXX & IX. annos heic loci sacellanus; vitam egregie transactam beato exitu clausit Vloë A:o 1733. festo Natalitorum. vixit annos 63.
13. Mag. Zacharias Jacobi Frosterus, A:o 1700.
14. Dn. Abrahamus Jacob. Frosterus, hinc pastor Paldamoënsium, vbi A:o 1726. piè moriebatur.
15. Mag. Benedictus Granroth. A:o 1710.
16. Dn. Georgius Rajaleen, collegatus munere functus aliquam-

quamdiu in triviali schola, diaconus ecclesiæ evasit A:o
1722; præterquam muneris sanctitate zeloque, æru-
mnarum, quas sub hoste sustinuit, patientia inclitus.
17. Dn. Gustavus Bogman, ab ecclesia Cronobyensi ejusque
diaconatu huc translatus A:o 1735.

§. X.

Progredimur a templo ad curiam: JUSTITIÆ splen-
dorem, nec non eorum, qui illius in vrbe *sacerdos-*
tio præfecti sunt, brevem historiam daturi. Ad partem
fori borealem splendidè satis Themidos sacrarium illud
exstructum erat. Sed cum vetustate longa compages
molis, trabium & tabulatorum nexus defetiscere, adeo-
que prolapsonis periculum yndeaque minari incipe-
ret, submoveri vetera, novumque prioris loco ædificium
A:o MDCCXXIX. sterni & instaurari coeptum fuit; tex-
turâ materiæ concinnâ, bipalentibus fenestrâs, aulâs,
picturis & ceteris, ad reddendam dignitatem loci magis
conspicuam, nitoribus condecoratum. Divisa est compa-
ges altè fundata domus in duas amplas contignationes.
Inferiore ædium parte altera, portorii cognitorum ex-
edra est: excubitorum statio, &, quibus illa gens præ-
sident, reorum ergastulum: ab alterâ vero œnopola resi-
det, spumantes Baccho generosiore phialas, advenis &
hospitibus infundens. Præterquam cauponâ, tabernis
cellisque aliis hæc domus regio quoque distinguitur,
iisdemque mercibus Moschovitarum aliorumque peregri-
norum condendis dividendisque per quam opportunis.
In superiori parte ædis atrium est amplissimum publicis
civium comitiis inserviens. quod grammato phylacium
ab una parte habet, ab altera vero conclave illud, vbi

conventus judicum haberi, & de publicis atque privatis negotiis civium, senatus consulto decerni solet. Turri rotundâ, eademque eximiæ & altitudinis & capacitatis fori tribunal istud condecoratū, conspicitur. Abscondit illa intra hiantem vndiq; operis contextum horologium in di-metiendis temporum intervallis adcuratissimum vna cum indice horario, cuius ut cuspis, sic VITA fugit, cum stare vide-tur. Neq; nolam in promptu modo habet, æris mugitu suo reos & ceteram fori turbam, quoties opus fuerit, con-vocantem; verum inambulationem subdialem extra septa prominentem etiam, eandemque quadratae basi su-perinstructam. cuius præterquam ad ornatum, in incen-diorum fortuitis, vel præcipiuus usus sese exerit, dum stationem turbæ præsidiorum, ubi pedem tuto figere possit, opportunam præstat. Consulum, quibus vrbs no-stra nullo non tempore æquissimis gavisa est, hæc fe-re nomina fuere:

1. Dn. Gabriel Thomason, A:o 1614.
2. Dn. Georg Underson: qui idem redditum ex pescatio-ne Jjoënsi publ. conductor erat; floruit A:o 1629.
3. Dn. Zacharias Ficke, A:o 1642.
4. Dn. Georgius Lytbraus.
5. Dn. Daniel Kröger, A:o 1647, collegam in dirigendis commerciis habuit
6. Dn. Johan. Broebmüller, quem anno 1675. eandem sta-tionem obivisse legimus.
7. Dn. Andreas Georgii Lytbraus, A:o 1664.
8. Dn. Henricus Forbus.
9. Dn. Georgius Zadler, ab A:o 1682. ad an. 1688.
10. Dn. Gabriel Gråå. anteas notarius Consist. eccl. Aboën-sis ad annum 1715.

ii. Dn. *Carolus Backmann*: Moschorum sub imperio pro-
Consul erat.

ii. Dn. *Ezaias Groop*.

13. Dn. *Josephus Klowensich*. A: 1727. vir eruditione, justi-
tiae & æquitatis laude conspicuus, quem rerum civili-
um principem administrum quam diutissimè supersti-
tem sibi & vrbi suæ Vloënses mei anxiè desiderant.
SENATORES ipsi a consiliis forensibus, æquissimi ac
spectatissimi hodie sunt domini: *Matthias Dan. Blohm.*
Nicolaus Isaacsson. *Bart holdus Frese.* *Nicolaus Gronovius.* *Hen-
ricus Klowensich*, qui notarii munere vna fungitur, &
Petrus Terfwo.

§ XI.

QVæ rei civilis, quæ ecclesiæ in vrbe nostra facies sit,
penicillo, quo a nobis fieri potuit, brachioque, le-
viore puta, hactenus adumbravimus. Cum vero virtutis
& prudentiæ flore nullo exsurgere possit respublica: non
sui operis incrementa aliqua habere societas ecclesiasti-
ca, neque, qui fortunæ & corporis bona in lucro pone-
re solent ceteri rectè valere possunt, nisi tempestivam
a litteris animi medicinam, præsidium & curarum sua-
rum solatia petant; qvæ in vrbe litterariæ rei indoles olim,
qvæ hodie invalescit: præcipue vero eorum, quibus animi
culturam ceu sementem debent cives nostri, gratam men-
tionem injicere juvabit. Quod SCHOLAM adtinet, quo
anno vrbs ipsa, eodem anno hæc quoque, regis ejus-
dem auspicio fundata fuit. Est illud Apollinis templum ab
ecclesia non nisi exiguo intervallo remotum, vt vbi cem-
sentur adesse merita virtutis, ibi neque longe absint
præmiorum honorata decora. imo qui Musarum adem
locus hodie recipit, idem ante jacta vrbis fundamenta
reli

religioni facer erat. pridem enim facellum areā & fundi ambitu eodem continebatur. Quod vero natales scholæ nostræ concernit, ab initio notari convenit, ad annum usque MDCXXXIX. prima institutionis litterariæ rudimenta ibi saltem jaeta fuisse. ita ut in pietate & scientia lingvarum, usui quotidiano utilium, tirones informarentur. Verum accedit non multo post, regnante Pallade Sverhiæ augustâ regina CHRISTINA, & generali gubernatore magni ducatus hujus, Comite & Drotzeto PETRO BRAHEO adcurante, ut cum scholæ triviales per Finlandiam passim, præsertim verò in Helsingfors, Biörneborg & NyCarleby exlurgerent, etiam VLOÆ superioris seculi anno trecesimo nono (1639.) schola ejusdem nominis atque instituti fundaretur, ubi artes generales proponerentur, lingua latina usus in oratione prosa atq[ue] ligata illustraretur, pariterque rudimenta pietatis, in catechismo b. Lutheri ac locis theologicis comprehensa, traderentur una cum aliis exercitiis ad pietatem pertinentibus (a). Tollitur in

(a) Bazius invent. hist. eccl. pag: 834. sunt qui velint non trivialem scholam aliquam Vloæ constitutam fuisse, antequam ab urbe Nycarleby Vasam transferretur; tum primum Vloæ usque trivialem scholam efflorescere capisse instant, nempe anno 1683. Ast cum Neo-Carlebya, auspicio regina, tempore E[sther] anno, quem modo signavimus, fine dubio schola trivialis erecta fuit: de Vloa, quin curâ & munificentia ejusdem principis, felicitas bac eadem ipsi quoque obteigerit, donec rectiora edicti fuerimus, tanto minus dubitare licebit, quanto Cajaniam una cum vicinâ ditione jure Baronatus tum temporis possidebat idem Braheus, regni senatorum princeps. ille qui, cum universe Fennigie rem litterariam sibi immortaliz

in altum domus Pieria, quæ hodie est, duabus contignationibus. quarum inferior in duos circulos subdividitur: tribus classibus, & subselliorum ordinibus, quantum sat est, immo duabus cathedris insuper distincta. In suprema classe, quam quartam vocant, *Rector* & *Con-Rector* summa fidelitate ac diligentia, quod suum est, agunt. Interim vrbicorum ruricolarumque filiorum crescente numero, vt infima pars scholæ amplius multitudinis scholarium capax non esset, A:o MDCCXXXIII. factum fuit, vt Collegarum classes duæ in superiorem contabulationem transferrentur: vbi in hunc diem usque juventuti sibi commissæ, pro viribus, utriusque inserviunt. Qui præceptorum infimus est, atque Apologista munere fungitur, vna cum Rectore & Con Rectore in parte inferiore ludi literarii, spartæ sua sedulus invigilat; in superioribus ædibus vero utriusque circuli discentes ab Apologista, diebus Mercurii & Saturni, in subducendis calculis & rationibus excentur. Silvestri materia scholæ fabrica ex integro constat, superque tectum æs tinnulum, a mercatore Henr. Arvolandro donatum, suspensum est: cuius cum crepitat stridulus clangor, studiis dicata juventus cœu fulmine percussa, gradum ad stationem in schola suam quisque accelerat, ne doctrinis, quibus auditoria personant, exsors sit, inquit eodem decurrendo stadio alius alium antevertat. Floret ludus & officina isthæc fidelibus semper magistris & præceptoribus. cum primis vero postquam in majorem clausitudi

bus meritus devinxit, credi nullo iure potest provinciam, feudi neku sibi obnoxiam, ejusdem cum ceteris, curæ, pietatis liberalitatisque non consortem voluisse.

ritudinem dignitatemque erecta fuit: floret discentibus, quorum hodie tam freqvens & fœcunda seges est, quam messes duo Jubilæa, vulgo numerare solent. Fauxit DEUS, ut humanitatis & bonarum mentium sacrarium hocce tempestas & temporum saevitia non amplius vlla disturbet, verum studiis atque linguis instituentium & instituendorum, longum resonet, exsplendescat. Præter hæc, quæ jam delineavimus, nulla occurunt ædificia publica, nisi recensitis adnumerare velimus tres domunculas, quæ ad totidem vrbis introitus comparent, conditæ eorum usui & habitationi, qui publicis vestigalibus colligendis præpositi sunt (b), quibus vir spectatissimus Dn. JOHANNES SNELLMANN supremo loco hodie præest: tanto a me honore majore compellandus, quanto flamula vitalis ejus primum mihi motum impressit: & quia adminicula modo vita bene instruenda mihi suppeditat, proinde etiam fructum, si quem maturioribus annis protrudere studia mea possint, in solidum ipse sibi, ytinam diu! vindicabit.

§. XII.

(b) Non procul telonio Cajanaburgenfi, vulgo Cajana tullport, editus collis adpareret, non nisi sabulo & albicantibus arenis constans. Vbi in planum desinit, statua quadam mercurialis (mihilstolpe) conspicue altitudinis, regis nostri FRIDERICI I. sacro & augusto nomine, facta quoque satrapæ paulo ante sedentis honorifica mentione, a summo ad imum condecorata conspicitur. Paucis hinc passibus, tumuli conspicui sunt aliqui, aus si mavis ager Odini (Odens-Ufer) ille, vbi Moshovithæ pridem, militari facto defuneti, humati sunt.

Fines denique vrbis nostræ tribus vicibus, ob adventantium civium copiam dilatati sunt. quo factum est, ut peripheria vrbis hujus insignem in modum adcreverit.

§ XII.

Nomina RECTORUM scholæ Vloënsis invicem sibimet succedentium, hæc sunt:

1. Dn. *Simon Er. Froſterus*, A:o 1611. simul Rector & Pastor in Paldamo, deinceps pastor Vloensium.
2. Dn. *Jeremias Matthia*, Biörneburgensis, A:o 1621, postea pastor in Cronoby.
3. Dn. *Ericus Montanus*, Aboënsis, pastor in Pyhæjoki, & vltimo pastor in Jjo.
4. Dn. *Paulus Marci Boom*, Arbogiâ Svecus, A:o 1632. postea pastor in NyCarleby, & A:o 1660. demum in Vasa.
5. Dn. *Petrus Thendori*, Vloënsis A:o 1640.
6. Dn. *Jacobus Teudschovius*, A:o 1647. postea facellanus in Calajoki.
7. Mag. *Andreas Vilstadius*, A:o 1649. Pastor in Jjo A:o 1660.
8. Dn. *Petrus Job. Hoffrenius*, A:o 1661. postea Vilstadii successor in Jjo.
9. Mag. *Henricus Sacklinius*, simul facellanus & paedagogii rector vltimus vulgo habitus. A:o 1679. Vloë fatiè exspiravit.
10. Mag. *Olaus Laureus*, huic muneri A:o 1681. admotus est, scholæ trivialis nostræ Rector fidelissimus. Vir, summae, in juventute regenda informandaqve diligentiae suæ nomine, longe meritissimus, & post cineres etiamnum venerandus. Vloë fatiè piè & placidè cessit.
11. Mag. *Christophorus Alarus*, A:o 1690, deinceps pastor in Jjo.
12. Mag. *Ericus Wallenius*, A:o 1697. postea pastor in Calajoki.
13. Mag. *Simon Forström*, Vloënsis, ab A:o 1710. ad annum 1727. hoc nomine & munere inclaruit, hodie pastor

& præpositus in Paldamo.

14. Mag. *Samuel Horneus*, Borea Fenno, A:o 1727. spartam hanc capessere cœpit, antea scholæ cathedralis Aboënsis Lector extraordinarius, simul academiæ Aboënsis vice secretarius, Consist. eccles. notarius & ecclesiæ Perma-reñsis pastor vicarius; muneri sibi commissō insigni cum cura & laude hodie præst.

CON-RECTORES Scholæ Vlcënsis fuere seqventes:

1. Mag. *Petrus Portinus*, A:o 1681. dein pastor regiminis, & tandem pastor & præpositus in Pyhäjoki.
2. Mag. *Laurentius Forbus*, A:o 1690. postea Pastor in Sji-cajoki, vltimo vero pastor & præpositus in Kiemi, optime meritus.
3. Mag. *Ericus Frosterus*, hunc locum occupavit A:o 1695. hinc pastor in Pudasjervvi. hodie vero pastor & præpositus in Kiemi, vir omnigenæ eruditionis laude venerabilis.
4. Dn. *Christiernus Gisselkors*, A:o 1708, postea pastor regiminis, & deinceps pastor in Limingå.
5. Mag. *Ericus Asplund*, A:o 1712 postmodum pastor in Sæby Westmannorum.
6. Mag. *Petrus Gerb. Hellberg*, A:o 1722. Con-Rector ordinatus, consobrinus meus amantissimus, honoratissimus. jam pastor urbis Christinae & Lappfieri vigilantissimus.
7. Dn. *Andreas Cajanus*, A:o 1736. mense decembri in locum ejus subrogatus est.

COLLEGARUM munere sequentes egregiè defuncti sunt.

1. Dn. *Andreas Mundocius*, Aboënsis, A:o 1650.
2. Dn. *Henrius Theodori*, A:o 1651.
3. Dn. *Andreas Mathefius*, A:o 1654. ad annum 1672.

4 Dn.

4. Dn. *Carolus Lithovius*, A:o 1672.
5. Dn. *Henricus Lithovius*, A:o 1678.
6. Dn. *Josephus Carlenius*, A:o 1679.
7. Dn. *Laurentius Viprarius*, A:o 1680. convictus fanatici-
smi, ne nocere posset, carceris, qvod cum orphano-
trophio conjunctum est, pædore & mærore confectus
interiit Holmiæ A:o 1732.
8. Dn. *Carolus Malmsten*, A:o 1684.
9. Dn. *Johannes Vegelinus*, Ilmolensis, A:o 1683. hinc pa-
stor in Pudasjervi: postea facellanus in Pemar, &
denique pastor & præp. in Tyrvvis.
10. Dn. *Simon Frosterus*, A:o 1682. postea facellanus in
Haukipudas.
11. Dn. *Andreas Hunsenius*, A:o 1682.
12. Da. *Bareboldus Vbaët*, A:o 1688. dein pastor regiminis,
& ultimo past. & præp. in Ilmola, in comitiis Stock-
holm. obiit A:o 1723.
13. Dn. *Johannes Palmannus*, A:o 1693. postea facellanus
in Muhos.
14. Dn. *Laurentius Matilain*, A:o 1693.
15. Dn. *Johannes Hedreus*, Anno 1694. Collega superior
ordinatus, post modum facellanus in Tyrnævvæ & Li-
mingå, qvo munere adhuc diligenti cum cura fungi-
tur, licet, durante bello proximo, ærumnarum malo-
rumque perpessione multa, valetudinis jacturam minimè
levem fecerit.
16. Dn. *Gabriel Lithovius*, A:o 1695. dein facellanus in Ca-
lajoki.
17. Dn. *Johannes Brax*, A:o 1699. Collega inferior con-
stitutus, deinde vero facellanus in Paldamå, tandem

- A:o 1736. pastor in Carlö. anteqvam autem munus pastoralē adiret, ē vita migravit.
18. Dn. Georgius Rajaleen, jam sacellanus Vloensis.
 19. Dn. Gabriel Vesseen, Collega extraordinarius.
 20. Dn. Johannes Berger, jam Sacellanus in Töffala.
 21. Dn. Henricus Carlenius, postea sacellanus in Muhos.
 22. Dn. Andreas Cajanus, A:o 1724. Collega superior factus, nunc vero Con-Rectoris officio ibidem donatus, cuius ego paulo ante, superiorum arbitrio, statione locatus sum.
 23. Dn. Laurentius Henricus Backmann, A:o 1727. jam pastor Cajanaburgensis.

Series Præceptorum sive *APOLOGISTARUM* hæc est.

1. Dn. Jacobus Lybeck, postea sacellanus in Kiemi.
 2. Dn. Carolus Malmsten, dein sacellanus in Muhos.
 3. Dn. Ericus Scarin, V-Gothus, patre genitus *Erico Algoti Scarin*, in gymnasio Scarenſi eloquentiæ Lectore.
 4. Dn. Isaacus Biörnström, A:o 1695. postea sacellanus in Kiemi.
 5. Dn. Christiernus Giffelkors, A:o 1703 dein Con-Rector & tandem pastor in Limingå.
 6. Dn. Georgius Rajaleen, A:o 1708. dein sacellanus Vloensis.
 7. Dn. Samuel Keckmann, A:o 1713.
 8. Mag. Esaias Fellmann, A:o 1723. dein Con-Rector Väfensis, jam vero ibidem Rector hodiernus.
 9. Dn. Samuel Wacklin, Vloensis, A:o 1729. non ita primus pastor arcis Aboënsis a R:a M:te constitutus.
 10. Dn. Jacobus Elfving, A:o 1731. modernus.
- Est illa VLOÆ verbis, patriæ meæ, externa species,
eius-

ejusque forma regiminis hodierna cum civilis tum quo-
 que ecclesiastica. Perscribere natales illius propositum
 mihi fuit, qvibus utrum operæ pretium fecerim quid-
 quam, non satis scio; neque si sciam, dicere ausim. Non
 dubito fore multos, qvibus levior & prope inanis vi-
 debitur opera nostra: præsertim iis, qvibus desipiunt
 præsentia & ante oculos posita; qvæ vero tempore &
 loco remotiōre posita sunt, præ ceteris arrident miri-
 ficè. Verum cum sit illud non insolens, vt una saepe
 hora multorum annorum opus excidio atque ruinæ de-
 dat, eademqve nostræ vrbi vices perinde impendeant:
 imo qvæ jam sordet animis nostris anœna facies, qvia
 prostat & ipsa se quotidie ingerit, eadem incendio & fa-
 to hostili qvocunqve, destrui inopinato aboleriqve possit:
 vt quid in rem siet, tempestive provideamus, & qvæ luc-
 ceder, non incuriosa priorum, posteritas in illo casu, um-
 bram in cineribus aliquam habeat, qvam in investigan-
 do pristino flore & pulcritudine *SAMNII* sui seqvatur,
 formæ, situs & ædificiorum publicorum, qvæ nunc sunt
 lineamenta dare & ad posteros transmittere, ab officio
 & pietate civis prorsus non alienum existimavi. Cete-
 rorum memorabilium, qvæ hujuscemodi dimensi nostri ratam
 partem superant, vt puta ciuium œconomiae, commer-
 ciorum, reddituum, opum nec non fatorum præcipuo-
 rum vrbis nostræ historiam pleniorem V. D. alio ter-
 re tradituri, interim manūm de tabula,

DEO Trinuni, in æternum, sit laus,
 gloria & majestas!

SECTIO POSTERIOR,

*FRATRI suo germano, longe
dilectissimo.*

Communis in patriam amor & affectus, qvem mortalibus SUPREMUM NUMEN insevit, patriæ bono, labores & pericula qvæcunque subire, nostraqve ipsorum emolumenta seponere jubet. Ab illo instinctu naturali, lumen, qvod ad honestè agendum menti nostræ inditum est, neqve dissentit, cum societatem neqve gravorem yllam alicui esse debere præcipit, qvam ea, qvæ cum republica vnicuique nostrum fuerit. Caussam Ciceron adnectit: qvod complectatur illa reliqvorum omnium, puta parentum, liberorum & cetera officia. Qvam obrem à Sophocle non malè comparatur navi, qva in columni, navigantes salyi sint: eadem vero fractâ, vniuersi periclitentur. Et id rectè qvidem. Quid enim post DEUM, carius ac jucundius genitali solo? certè patriæ casas detectas, easdemqve sæpe illustriores, qvam *Sixti V. Pontificis* illæ, nemo fastidit: tuguria, ex qvibus pueri prodiere, montes atqve fluvios, qvorum in vicinia educati fuere, multi sunt, qvi cum mundi diyitiis neqve permutare velint. *CÆSARES* certè multi leguntur incunabulorum suorum locum sanctè adeò deperisse, vt non assidue modò illic, religionis suæ pietatisqve testificandæ caussa commigraverint, sed & dñi icilium imperii eodem transferre destinaverint. Tantorum exemplo nominum excitatum TEMET, FRATER dilectiss. natalis soli GENIUM, quo nil nobis conjunctius, absentem neqve dememinisse, præsens dissertatio satis indicat, qvâ illustrandis patriæ memorabilibus, soleptiam ingenii TUI adcommoda-

modare voluisti. Illud qvod argumentum, sicut negare
nemo potest, difficillimæ indaginis, neqve minoris ela-
borationis esse: ita civium nemini non grata audiet o-
pera TUA, qvod domi netas fruges potius, qvam pere-
grinas glandes domestico & cognato lari, votivum do-
num obtuleris: porticus, forum, fana, judicia, contuetudi-
nes & familiaritates VLOÆ nostræ, qvam aliarum gen-
tium percensere malueris: qvarum pomparam rituum,
morum atqve ædificiorum alii jam ante plus satis descri-
plerunt. Imo exteris etiam, præcipue verò illis, qvi nisi
mundum, non aliam patriam agnoscunt, se nunqā non
probabit industria TUA, cum illa regione, qvam Phœ-
bum lumine non illustrare aliquo opinati sunt, civilit-
atis vestigia, cogitatione & memoria digna plurima oc-
currere, animadverterint. Gratulor ego verò TIBI, a-
mantissime FRATER, candore & qvo fratrem amore de-
cet, pulcherrimum industriae eruditionisqve specimen.
Calet animus mihi, fervescit cor, cum patrio ruri, qvod
non minoribꝫ adversitatibꝫ, qvam illecebris adolescentiam
TUAM exercuit, hanc grati animi remunerationem repen-
dis. Sint calida vota testes: Vive patriæ & penatibus so-
spes & felix qvam diutissime: vive necessitudinibus & ce-
teris familiaritatibus, præcipue verò parentibus dulce so-
lamen & senectutis oblectamentum favissimum!

Scrib. Tyrnæwa die 4. Martii
A:o MDCCXXXVII.

Ita simplici mente, sed vera
fide precatur

PETRUS Joh. SNELLMANN.
Verbi D. Minister.

Sin Högtärade k. BRODER /

Tå Han sitt snilles förling, om thes fästlöstad VECÅ, för the
Lärda offrade.

Gå ha I fädt, min BRODR, ett åmne til then heder,

At framte thet, hvarpå I möda mången stund

Anlagt, ja hufvudkråf, och nättet utan blund,

Tå I wår UÅ Stad förswaren i Catheder.

Ett åmne fintakt nog, hwar i råt prydligt finnes,

Hur' Bror nog öm och mohu om UÅ varie har,

Tå Han thes upkomst, flor, thes öden, ålders dår,

Så natt och liggigt mänd' os teckna nu til minnes.

Ehv af thetia wärck nu någon affskrift äger,

Kan egontenkligt se, at Bror sin sit ej spart,

Til pricka nämna op, hwad nånsin warit rare:

Hwad hedra Staden kan, ER fljt fördöjsamt säger.

Wål ER min Broder liär, som redan har fädt smako

Af Castals hufwa flob thes wijshets våtka sön,

Wål ER, ty Pallas siefv snart åmnar ER en lön,

Tå I bland Lärda få ER rum och stalle moka.

Dödlig åra wist, är ju then wärd at wina,

Som för sit Fosterland ej svett och pengar spar,

Hos efterveriden blir thes wärta pris ju qvar,

Ja, siefwa afwunden thet jammia måst besfinna.

Min Bror, far therför fort, ej lägs ER möda neder,

Tro fritt ER wärda lof man ej skal glömma bort,

ER wittra arbet blixt i manna minne wärt,

Som I framgåvit ha'n til hela UÅ heder.

Sj! EDER lärer siefv Apollo wäl belöna

För EDER digra wärck, som I med mycken njyt

I linjet nu frambracht, och för ER stora fljt

Med Lager-Crangen grön ER snälla hufvud kröna.

VEÅ den 9. Martii 1737.

Wålment lämnad af thes
tregnafte broder

NICOLAUS Joh. SNELLMANN.

Österbotninge.